

Naša anketa

Trump vyzýva Putina, aby sa zmieril s Ukrajinou. Aj analfabetovi je z toho jasné, že niekto z nich je so svojou politikou v koncoch. Kto asi?

Slavomír Fijalka, člen ObIV SZPB, Nitra: – Je až smiešne, že prezident USA, ktorý čelí výzve na odstúpenie z funkcie už aj z radov svojej strany, ide vyzývať V. Putina na zmierenie sa s Ukrajinou. S tou Ukrajinou, ktorá nie je ochotná sa zmieriť. Dôkazom toho je jej kladenie nezmyselných požiadaviek a podmienok voči Ruskej federácii.

Milan Urban, predseda ObIV SZPB, Trebišov: – Po prvé, zmieriť sa má Ukrajina s Putinom a nie naopak. Po druhé, v koncoch je asi „najmocnejší muž planéty“, ktorý chce po celom svete riešiť aj taký problém, ktorý sám vyrobí. Samozrejme, že bezohľadne s americkou vojenskou silou.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Expert: Na východe Európy dozrieva konflikt so západným liberalizmom

Nálady obyvateľov východných krajov Nemecka sa menej zhodujú s náladami omnoho liberálnejšieho Západu, uviedol novinár „Vzhlad“ nemecký politológ Alexander Rahr. Podľa sociálneho prieskumu sú obyvatelia východného Nemecka presvedčení, že situácia s osobnou bezpečnosťou počas NDR bola lepšia, ako dnes.

Alexander Rahr sa nazdáva, že východná Európa celkovo ide po inej ceste a začína byť v konflikte s liberálnym Západom. Tieto nálady sa podľa neho zosilňujú v Maďarsku a Poľsku.

„Liberálny Západ, to je produkt úsilia Američanov po roku 1945. Idea neustále vpred posúvajúceho sa liberalizmu je dnes dovedená, podľa mnohých názorov, do absurdity. Genderná politika, feminizmus, práva všetkých a na všetko, nejaké dievčatá, táto Gréta a ďalšie...“

Východ Európy to nechápe. On však pri tom nemôže vyjadrovať svoju kritiku verejne a pociťovať

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Ruské antidepresíva pre hrdinov

Posádka americkej vojnovej lode Yuma žiada od svojho velenia kompenzáciu za morálnu ujmu v dôsledku strachu, ktorý prežila pri vyzývavom postupe ruských plavidiel v Čiernom mori.

Hovorkyňa ministerstva zahraničných vecí RF Maria Zacharova potvrdila, že ruská strana získala informáciu o žiadosti kompenzácie kvôli „morálnej ujme“ z vlastných zdrojov a zároveň podotkla, že jediné, čo môže Moskva v tejto veci urobiť, je prejavitiť súcit a ponúknuť pomoc vo forme antidepresív pre precitlivých a labilných príslušníkov námorných síl USA.

* * *

Hovorkyňa amerického štátneho departamentu Morgan Ortugosová a veliteľ vojenských námorných síl NATO viceadmirál Clive Johnston vyčítajú ruskej strane, že vojnové lode NATO v Čiernom mori údajne opakovane zažívajú bezdôvodne vyzývavé správanie ruských lodí, čo nepriaznivo pôsobí na psychiku námorníkov NATO.

Podľa HSP z 29. 9. 2019

Bráňme sa prekrúcaniu pravdy o boji s nemeckým nacizmom!

Spomienka na hrdinov Karpatsko-duklianskej operácie sa konala aj pri soche veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR armádneho generála Ludvíka Svobodu a tiež pri Pamätníku sovietskej armády vo Svidniku.

Ani sychravé počasie neodradilo množstvo ľudí a 6. októbra 2019 sa prišli pokloniť hrdinom bojov o Dukliansky priesmyk. V tento deň v roku 1944 vstúpili na rodnú hrudu vojaci 1. čs. armádneho zboru v ZSSR a začali ju oslobodzovať.

Najväčšiu skupinu oslavujúcich tvorili členovia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, ktorých výpravy prišli na Duklu z celého Slovenska. Hold osloboditeľom, samozrejme, vzdali aj obyvatelia

a funkcionári samospráv tunajších miest, prezidentka SR Zuzana Čaputová s vojakmi prezidentskej čestnej stráže, predseda NR SR Andrej Danko, predseda vlády SR Peter Pellegrini, minister obrany SR Peter Gajdoš

(Pokračovanie na str. 5)

Len jeden rečník pozdravil veteránov

Veniec kladú zľava: predseda a tajomník ObIV SZPB vo Zvolene Miroslav Náhlík a Ján Kašica, Ján Pacek, riaditeľ Múzea SNP Stanislav Mičev a bývalý oblastný predseda SZPB z Košíc Ján Dianiška.

Počas osláv 75. výročia slávnej prehliadky partizánskych a povstaleckých jednotiek v Detve (1. 10. 1945) len jeden rečník pozdravil protifašistických veteránov. Bol to velvyslanec Ruskej federácie na Slovensku Alexej L. Fedotov.

Pred tribúnou som sa o tom zhováral s povstaleckým, vtedy len 13-ročným pomocníkom partizánov, spojníkom, Júliusom Kováčom. Keď som ho na to upozornil, dal najavo, že si

to tiež všimol a len mykol plecóm.

Na to ako v Detve pred 75 rokmi vojaci a partizáni vzdávali poctu najvyšším veliteľom a politickým činiteľom Povstania, poukázal hneď v uvítacom slove pri pamätnej doske na mieste historickej prehliadky, predseda tunajšej vyše 200-člennej ZO SZPB Július Feješ.

Odtiaľ sa sprievod pohol Partizánskou ulicou na Námestie SNP. Všetci pritom prechádzali cez slávobránu,

presnú kópiu pôvodnej, nakoľko sa zrodila podľa dobovej fotografie. V jej centre viala červená sovietska zástava, vpravo francúzska a vľavo československá. Dnes ňou kráčalo aj päť klubov vojenskej histórie: Krasnogvardejci z Košíc, Stred zo Zvolena, Ostrô z Ružomberka, Golian z B. Bystrice a Tatranskí vlci z Popradu.

Námestie pred tribúnou bolo napriek neustálemu dažďu zaplnené.

(Pokračovanie na str. 4)

Na zamyslenie:

Najväčším hriechom Ruska je, že sa nestalo kolóniou tak, ako sme sa ňou stali my.

Mjr. v. v. Stanislav Balík, zakladateľ masarykovsko-baťovskej akadémie

Fašista z rozhodnutia súdu

Podľa Deutsche Welle súd v nemeckom meste Meiningen dovolil, aby predsedu krajskej pobočky strany Alternatíva pre Nemecko (AFD) Björna Höckeho nazývali na území spolkovej krajiny Durynsko fašistom.

Navrhovatelia boli organizátori podujatia v meste Eisenach, ktorí prezentovali svoju akciu ako „protest proti rasistickej AFD a predovšetkým proti fašistovi Höckemu“. Miestne úrady zakázali aktivistom používať slogan so slovom „fašista“, čo opozícia označila za obmedzovanie slobody vyjadrovania názorov a podala žalobu na súd.

Sudcovia preštudovali početné citáty z vystúpenia Höckeho a došli k záveru, že zákaz zo strany úradníkov bol nezákonný, pretože organizátori akcie „spolahlivo doložili, že ich hodnotiaci úsudok nevznikol bezdôvodne, ale na základe overených skutočností“.

Björna Höckeho opakovane usvedčovali z obhajoby

by nacizmu. V roku 2017 správa pamätného komplexu Buchenwald zakázala tomuto politikovi ho navštevovať, lebo vyzýval Nemcov, aby sa prestali kajať za nacistické zločiny. Höcke tiež vyhlásil, že pomník obetí holokaustu v Berlíne je pomníkom hanby.

HSP z 30. 9. 2019 (výňatok)

Proti snahám o rehabilitáciu nacizmu na Ukrajine

Na Ukrajine pokračuje ospevovanie nacistických zločincov a banderovcov na najvyššej štátnej úrovni. Informačný a tlačový odbor Ministerstva zahraničných vecí Ruska v súvislosti so snahami o rehabilitáciu nacizmu vydal vyhlásenie rezortu diplomacie, v ktorom vyzval na skoncovanie s podobnou praxou.

„V čase, keď sa blíži výročie tragédie v rokline Babij Jar, v ktorej v septembri 1941 nacisti zavraždili desaťtisíce kyjevských Židov, by sme sa chceli venovať téme rehabilitácie nacistických prisluhovačov a falzifikácie dejín. Na Ukrajine sme, žiaľ, svedkami pravidelných pokusov o zmenu historických pojmov. Mimoriadnou usilovnosťou v tomto smere sa vyznačoval riaditeľ takzvaného Ukrajinského ústavu pamäti národa. Ten ako na bežiacom páse vyrábala historické podvrhy, ktoré okrem iného ospravedlňovali členov Ukrajinskej povstaleckej armády (banderovcov) a vyjadrovali sa

o nich ako o bojovníkoch za nezávislosť. V. Viatroviča už niet, ale jeho odkaz pretrváva.

Začiatkom septembra tohto roka sa, napríklad, v kyjevskej Židovskej knižnici O. Švaremana pri príležitosti Dňa nezávislosti Ukrajiny konala výstava, na ktorej boli vystavené knihy a exponáty glorifikujúce nacistických kolaborantov a organizátorov židovských pogromov S. Banderu a A. Meľnika. Tieto dve osoby sa na súčasnej Ukrajine pokúšajú postaviť na roveň obetiam nacizmu.

Do neba volajúca udalosť sa odohrala 22. augusta tohto roka v obci Sambor vo Lvovskej oblasti, kde bol na ži-

dovskom cintorína za účasti miestnej vrchnosti, najvyššieho predstaviteľa Ukrajinskej gréckokatolíckej cirkvi Sviasoslava, najvyššieho predstaviteľa takzvanej Pravoslávnej cirkvi Ukrajiny Jepifanija a rabína Jakova Dova Blacha inštalovaný pamätník príslušníkom Organizácie ukrajinských nacionalistov a Ukrajinskej povstaleckej armády, ktorí sa zúčastňovali na vraždení Židov. Ide teda o pamätník vrahom na hrobch ich obetí. Toto nie je iba ignorovanie historických faktov, ale aj urážka pamiatky zavraždených nevinných ľudí.

Najškandalóznejšie na tejto udalosti je, že slávnosti sa zúčastnil aj kanadský veľvyslanec a príslušníci kanadskej armády,“ uvádza sa vo vyhlásení ruského rezortu diplomacie.

Podľa HSP, mid.ru, 28. 9. 2019

Rusko bude mať nepreraziteľný štít

Bude to obrana, schopná zostrelovať všetky typy vzdušných cieľov, cieľe v blízkom vesmíre (200–250 km), hyperzvukové lietajúce aparáty... Tak novinári hodnotia systém S-500 Prometheus.

Hlavná osobitosť oproti S-400 je, že S-500 vie zostrelovať aj balistické rakety. Spomedzi veľmi utajených

parametrov vie sa o mobilite systému a o krátkom čase uvedenia do palebného postavenia – pod 5 minút.

Experti poznamenávajú, že Prometheus je prvým komplexom na svete, ktorý dokáže likvidovať nielen jednotlivé rakety, ale aj plnohodnotné hyperzvukové raketové útoky.

Podľa ria.ru, 30. 9. 2019

Washington sa otvorene postavil na stranu teroristov

USA prekonalí samých seba v nerozume, nakoľko sa otvorene postavili na stranu teroristov. Tak okomentovali nové protiruské sankcie USA na ruskom ministerstve zahraničia.

Nové protiruské sankcie sa zavádzajú za dodávky leteckých pohonných hmôt ruským vojakom v Sýrii, ktorí napriek zákerným ťahom

USA pomáhajú sýrskym vojakom v boji proti teroristom.

Washington sa pokúša brániť zničeniu teroristov tým, že voči Rusku zavádza už

75. balík sankcií. Na „čierne“ zoznam zaradil ďalších päť lodí, jednu firmu a troch ľudí. Dôvodom sú dodávky leteckého paliva na základňu Hmeimim. Na ruskom MZV nazvali konanie USA otvoreným napomáhaním terorizmu.

– r – s využitím youtube.com z 27. 9. 2019

Lotyšský minister obrany velebí SS

Minister obrany Lotyšska Artis Pabriks, ktorý nazval legiónárov Waffen-SS pýchou lotyšského národa, musí odstúpiť zo svojho postu, vyhlásil poslanec Sejmu Igor Pimenov.

Ministra obvinil z toho, že sa zaoberá „velebením vojenských činov nemeckej armá-

dy“ a pripomenul mu Norimberský tribunál. Podtrhol, že jeho slová „sú nezlučiteľné

s funkciou“ v členskom štáte EÚ.

Pabriks „diskredituje Lotyšsko v Európe a vo svete,“ cituje poslanca RIA Novosti.

Podľa vz.ru, 30. 9. 2019

Čo píšú iní

Stalin, že rozpútal vojnu? Vrchol cynizmu!

Prezident RF Vladimir Putin nazval „vrcholom cynizmu“ tvrdenia, že Josif Stalin rozpútal Veľkú vlasteneckú vojnu. „Nechcem teraz dávať charakteristiku stalinskému režimu. Všetci vieme, že bol spojený s represiami, s táborami, so strátami našich ľudí. Je to čierna stránka v dejinách nášho štátu. Ale povedať, že Stalin rozpútal vojnu – to už je vrchol cynizmu,“ prináša Putinové slová TASS. V takom prípade by podľa neho malo platiť, že ráno 22. júna o 4.00 hod. Stalin prepadol Nemecko a nie naopak.

Podľa vz.ru, 3. 10. 2019

Havaroval bombardér z 2. sv. vojny

Pri havárii „lietajúcej pevnosti“, ako sa hovorilo bombardéru Boeing B-17 Flying Fortress zahynulo v USA 7 ľudí a sedem ďalších bolo zranených, informovala televízia WTIC-TV.

Udialo sa to na letisku Hartford v štáte Connecticut. Prvé informácie hovorili, že bombardér sa „vrezal“ do jednej z letiskových budov. Portál Aviation Safety uvádza, že lietadlo spadlo na zem pri pokuse o návrat na letisko.

Lietadla, ktoré sa začali konštruovať v roku 1934 ako pobrežný bombardér, bolo vyrobených 12 700 kusov rôznych modifikácií.

Podľa lenta.ru, 3. 10. 2019

Bulharská novinárka: Západ odsúdil Československo na záhubu. Európa sa mstí Rusku ako víťazovi v 2. sv. vojny

Rezolúcia Európskeho parlamentu, v ktorej Sovietsky zväz prirovnávajú k fašistickému Nemecku, ukazuje, že Európa začína byť drzá, domnieva sa autorka bulharských novín Duma Velislava Dyrevová.

Vo svojom materiáli uvádza mnohé udalosti 2. sv. vojny, na ktoré Európa „predvídavo zabúda“. Jednou z mnohých je podpísanie Mnichovskej dohody v roku 1938 medzi Nemeckom, Talianskom, Veľkou Britániou a Francúzskom.

„Anglicko a Francúzsko, ktorých divízie boli vyzbrojené päťkrát lepšie a ktoré mohli zneškodniť Hitlera, odsúdili Československo do záhuby. (Britský premiér Neville) Chamberlain presvedča Hitlera, že „získa všetko bez vojny a bez omeškania“ <...>. Zo severu sa vrhajú na Československo Poliaci ako krvilačné hyeny (Churchill), z juhu ďalšie hyeny – Maďari, zo západu – Nemecko. Československo teraz neexistuje, je protektorátom Čechy a Morava. Poľsko odmieta prepustiť sovietske vojská na pomoc Československu. Cesta k vojne je otvorená,“ píše autorka.

Noviny tiež pripomínajú, že pred začiatkom 2. sv. vojny pakt o neútočení podpísali s Nemeckom Anglicko, Francúzsko, Litva, Dánsko, Estónsko a Lotyšsko (ale aj Poľsko – pozn. Bojovník), ale vzniká dojem, že takáto zmluva existovala len medzi Nemeckom a ZSSR.

„A teraz urobte čiaru. Zaškrtnite všetko vyššie uvedené. Vymažte to zo svojho vedomia. Nebolo to. Nič sa nestalo. Anglicko a Francúzsko nepodpísali rozsudok smrti Československu a tým celej Európe, Poľsko a Nemecko si nedelili spoločne s Hitlerom Československo na časti; Poľsko sa nestalo nesmrteľným ako „hyena Európy“, pretože zo seba robí nevinnú obeť; neexistuje žiadny anšlus (pripojenie Rakúska k Nemecku), neexistuje žiadna Guernika (bombardovanie španielskeho mesta Nemeckom počas občianskej vojny v roku 1937), neexistuje žiadny pakt proti Kominterne (v roku 1936 medzi Nemeckom a Japonskom), neexistuje žiadny Ocelový pakt (v roku 1939 medzi Nemeckom a Talianskom), neexistuje Mnichovská dohoda. Vôbec. Nikto nikdy neuzavrel žiadnu dohodu s Nemeckom. Iba Kremľ,“ uvádza sa v článku.

Európa tiež zatvára oči pred reakciou svetových vodcov tej doby, píše novinárka.

„Zabúda, že 23. júna, deň po tom, čo nacistické Nemecko napadlo Sovietsky zväz, budúci prezident Harry Truman vyhlásil: „Nech sa Rusko a Nemecko vzájomne zabijajú čo najviac.“

Zabúda, že druhý front otvorili až o 1079 dní po útoku Nemecka na ZSSR. 1079 dní „spojenci“ chladnokrvne pozorujú masaker organizovaný Hitlerom. Nakoniec Churchill trval na druhom fronte – nie kvôli „spojeneckej zodpovednosti“, ale pretože „Sovietske Rusko začalo byť smrteľne nebezpečné. Je potrebné okamžite vytvoriť nový front proti jeho bleskovej ofenzíve, aby ruskí barbari zostali pokiaľ možno čo najďalej na východe,“ píše Dyrevová.

Podľa autorkinho názoru Európa, ktorá považovala pakt Molotov-Ribbentrop za príčinu začiatku vojny, pritom aj naďalej podporuje nacistické prejavy v európskych krajinách.

„Rešpektuje a povzbudzuje nacistov lotyšskej légie Waffen SS, ktorí ničia ulice Rigy. Zhromaždenie ultrapravic z celého sveta

(Pokračovanie na str. 4)

75 rokov od pádu britského bombardéra pri Čunove

Pád britského bombardéra RAF Wellington v roku 1944, pri ktorom zahynulo všetkých päť členov posádky, si po 75 rokoch pripomenuli Slováci aj s rodinou jedného z vojakov pietnou spomienkou pri pamätníku v Čunove.

„Britský bombardér typu MF 485-‘A’ dostal 5. októbra 1944 nadranom za úlohu zhodit’ míny do rieky Dunaj v blízkosti Bratislavy s cieľom zabrániť plavbe lodí. Leteli zo základne Foggia v severnom Taliansku. Keď sa však lietadlo priblížilo k Dunaju,

bolo zostrelené nepriateľskou delostreleckou loďou a zrútilo sa do rieky. Z piatich členov posádky neprežil nikto,“ uviedla tajomníčka britského veľvyslanectva v SR Monika Holečková. Členmi posádky boli Arthur Mayers, Vallance McCall, Charles Gunby, Har-

ry Hesketh a Robert Johnson. Na pietnej spomienke sa zúčastnili aj príbuzní radistu Charlesa Gunbyho z Veľkej Británie a Kanady. Holečková doplnila, že pred týždňom pamätník navštívil aj synovec pilota Arthura Mayersa z Austrálie.

Na počesť zosnulých vojakov preleteli ponad pamätník v úvode spomienky lietadlá L-39 OS SR. Na spomienke sa zúčastnil aj veľvyslanec Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska na Slovensku Andy Garth.

Podľa HSP z 5. 10. 2019

Rozhorčenie FIR-u

V tomto vydaní na niekoľkých miestach poukazujeme na medzinárodnú hanbu, ktorú Lotyšsku spôsobil jeho minister obrany Artis Pabriks keď vyhlásil, že legionári Waffen SS sú „hrdosťou lotyšského národa a štátu“.

Medzinárodná antifašistická organizácia FIR vyhlasuje, že ona a jej členské organizácie sa už neraz ohradili proti snahám o rehabilitáciu fašistických kolaborantov v pobaltských republikách. Píše, že pred 20-timi rokmi sa konali protesty proti ospevovaniu členov SS v Estónsku a teraz FIR už niekoľko rokov podporuje akcie proti marcovým pochodom veteránov SS v lotyšskej Rige.

FIR tiež poukazuje na „jeden z mála správnych bodov vo vyhlásení Európskeho parlamentu z 19. 9. 2019,“ v ktorom sa kritizuje, že

„v niektorých členských štátoch EÚ sa praktizuje historický revizionizmus a oslavujú sa ľudia, ktorí kolaborovali s národnými socialistami“.

Čo to vlastne lotyšský minister povedal na slávnosti pri výročí bitky legionárov, bojujúcich s nemeckým Wehrmachtom proti Červenej armáde? Že „je našou povinnosťou uctiť si lotyšských vlastencov ostatnými našimi ľuďmi. ...Ctíme si padlých legionárov a neopovrhujeme ich pamiatku. Lotyšskí legionári sú pýchou lotyšského ľudu a štátu.“

Na konci spomienkového stretnutia účastníci položili kvety na pamätnú stenu a pamätnú dosku veliteľa tejto bitky Rolanda Kovtunenka pri meste Mores (25. 9.–6. 10. 1944). Nikoho neprekvapuje, že ide o ukrajinského nacistu a prívrženca Banderu, ktorý bol ako dobrovoľník vyznamenaný nacistickým Wehrmachtom. –r–

Expert: Na východe Európy dozrieva konflikt so západným liberalizmom

(Dokončenie zo str. 1)

odcudzenie,“ povedal Rahr. Podľa prieskumu až 70 % obyvateľov, ktorí do roku 1990 boli obyvateľmi NDR sa nazdáva, že ich názory nie sú dostatočne vypočítané a 80 % hovorí, že na západe SRN sa nie účtovo hodnotí úsilie východných Nemcov. 70 % ich tiež uvádza, že do pádu Berlínskeho múru si žili bezpečnejšie ako dnes.

„Otvorenie hraníc, príchod sem ľudí s inými tradíciami a zvykmi a neschopnosť štátu vyrovnáť sa s týmito javmi, vyjaviť vážne bezpečnostné problémy. Takmer každý človek pociťuje, že stratil istú časť slobody byť vonku večer, v noci, stratil slobodu púšťať deti na ulicu,“ povedal Vzgljadu poslanec za Alternatívu pre Nemecko Waldemar Herdt a pošťazoval sa, že v Nemecku sa dnes nesmie verejne proti tomu vystupovať. Zákaz sa uskutočňuje „s pomocou zákonodarnej moci, pomocou médií. Obyčajného občana sa to ešte priamo nedotklo. Avšak len čo sa niekto pokúša vyjadriť s tým otvorený nesúhlas, vrhne sa na neho mašina na premývanie mozgov,“ tvrdí politik.

Podľa vz.ru z 2. 10. 2019

Napísali nám grécki komunisti

Dňa 23. septembra bola kancelárii SZPB doručená e-mailová správa z Panhelénskej únie národného odporu a demokratickej armády Grécka, ktorá zastupuje antifašistických odbojárov a hnutie národného oslobodenia EAM. To má priamy podiel na porážke nacizmu v Grécku.

Grécki komunisti nás upozorňujú na to, že EÚ so sebe vlastnou ideológiou antikomunizmu sa teraz usiluje zjednotiť sa na prenasledovaní komunistov, pričom jedným zo sprievodných javov toho je prepisovanie dejín 2. sv. vojny, zákaz symbolov odporu proti nacizmu a snaha o zrovnoprávnenie viny za túto vojnu fašizmu a komunizmu. Grécki pisatelia listu zdôrazňujú, že **EÚ nevidí, že to bol komunizmus, „ktorý rozdrvil fašistické monštrum“.**

Grécki odbojármi túto prax nazývajú spomienkou na vulgárny antikomunizmus, resp. poklesnutou morálkou. Zdôrazňujú, že je to cesta k ahistorickému argumentu – predstaviť Sovietsky zväz ako Hitlerovho spojenca, zodpovedného za rozpútanie 2. sv. vojny a zároveň zamlčanie známej Mnichovskej dohody, podpísanej fašistickým Talianskom, nacistickým Nemeckom s Veľkou Britániou a Francúzskom, ktorá „dala Hitlerovi vietor do plachiet“.

Prečo to EÚ robí? Gréci na to hovoria, že „zúrivosť imperialistov vedie k hľadaniu nového komunistického Norimbergu“.

Grécki komunisti ďalej píše, že „skutočná história 2. sv. vojny je napísaná krvou a obeťami miliónov ľudí, komunistov ZSSR a Červenej armády“ a zdôrazňujú, že tam, kde sa ujali moci komunisti, tam sa už nedajú dejiny protifašistického odboja prepisovať. „Nedajú sa ani utlmiť a skresľovať primitívnym antikomunizmom a znásilňovaním pravdy, čoho sa EÚ a EP dopúšťajú pri súbežnom oslobodzovaní nacizmu a fašizmu od ich ohavných zločinov.“

PEAEA-DSE vyzýva všetky hnutia odporu a členské štáty FIR, aby vyvinuli tlak, nech je takéto uznesenie stiahnuté z programu.

Posledná veta v liste gréckych komunistov a odbojárov znie, že „dejiny 2. sv. vojny sa budú národy a mládež vždy učiť tak, že išlo o boj proti imperialistickým zásahom a vojny proti kapitalizmu-imperializmu sú jediným spôsobom, ako definitívne poraziť fašizmus“.

–r–

„Slovensko vystupuje z NATO“...

...oznámili v júni listom veľvyslanectvu USA účastníci protestného zhromaždenia, ktoré sa konalo v Bratislave na Hviezdoslavovom námestí pred ambasádou USA aj 3. októbra.

Prečo listom? Pretože stačí takýto jednoduchý úkon a Slovensko je podľa práva do roka z aliancie von. Jeho odosielateľ Ján Čarnogurský však priznal, že takýto list, aby mal právnu silu, musela by napísať vláda SR.

Na ostatnom protestnom stretnutí vystúpil on, predseda strany Hlas ľudu a poslanec NR SR Peter Marček, podpredseda KSS Jalal Suleiman a ďalší rečníci. Rečnili pred „odporcami vojenského paktu NATO,“ ako napísali

hlavnespravky.sk, protestovali proti americkým vojenským základniam v Európe a proti pobytu cudzích vojsk na Slovensku.

Oproti predchádzajúcim zhromaždeniam tu však nastala spresňujúca zmena. Upozornil na ňu J. Čarnogurský a vyjadroval ju aj zmenený text na jednom transparente. Ten už nehovoril o „základniach NATO,“ ale o neprípustnosti „základní USA“ u nás!!!

Ďalšou, takmer nevídanou, novinkou bola pochvala a po-

tlesk, ktorý zhromaždenie vyslalo ministrovi obrany SR Petrovi Gajdošovi za to, že rekonštrukcia letiska Sliač sa bude robiť zo slovenských a nie amerických peňazí, čím si Američania budú musieť nájsť inú zámienku na jeho ovládnutie.

Tieto protestné zhromaždenia budú pokračovať aj v budúcnosti (jedno má byť ešte do konca roka) a ich cieľ je stále rovnaký. Ukázať, že na Slovensku sú ľudia proti vojne, proti jej agresívnym podnecovateľom a že u nás nemajú čo hľadať žiadne cudzie vojská. –r–

Okamura o poučení z Mníchova: Nemôžeme sa spoliehať na dnes už zdegenerovaný, takzvaný Západ

30. septembra predseda českej SPD Tomio Okamura na svojom Facebooku uverejnil článok, v ktorom v súvislosti s výročím Mníchova zdôraznil, že je nutné si pamätať, že Česko zradili západné mocnosti dvakrát.

„Poučenie pre nás je, že pri zabezpečení svojej suverenity a slobody sa musíme spoliehať predovšetkým sami na seba ako Švajčiarsko či Izrael, pretože ‚spojenci‘ nás môžu kedykoľvek zradiť, keď to bude pre nich výhodné,“ uviedol Okamura.

Zdôraznil, že sa nemôžeme spoliehať na zdegenerovaný, takzvaný Západ, reprezentovaný Nemeckom a Francúzskom, ktoré s nami majú v horšom prípade zlé úmysly alebo sme (Česko) im v lepšom prípade úplne ukradnutí.

„Musíme budovať silný suverénny národný štát a mať

obranyschopnú armádu, ktorá bude brániť naše územie a ktorá nebude určená len na zahraničné misie. Musíme budovať spoločenstvá nie na základe krásnych rečí, ale na základe reálnych záujmov,“ upozornil.

Medzi tieto záujmy vraj patrí nutnosť zabrániť masovej imigrácii a islamizácii našich krajín, zabrániť vzniku superštátu pod hegemoniou Nemecka a Francúzska, zachovať európsky charakter našich krajín proti multikulturalizmu, vytvoriť obranné a geopolitické spoločenstvo v priestore medzi Nemeckom a Ruskom, ako to chápal už Palacký, vytvoriť hospodárske spoločenstvo nezávislých štátov. Toto zoskupenie musíme budovať pre prípad, že sa západnú Európu nepodarí zachrániť a pre prípad, že z EÚ vzniknú Spojené európske emiráty.

HSP, 1. 10. 2019 (krátené)

Autor: Matej Hriň, ZŠ P. Dobšinského, R. Sobota

Len jeden rečník pozdravil veteránov

(Dokončenie zo str. 1)

Prítomní tu privítali predsedu vlády Petra Pellegriniho, ministra obrany SR Petra Gajdoša, ministerku kultúry Ľubicu Laššákovú, troch veľvyslancov ČR, Francúzska a RF, delegácie z partnerských miest a aj predsedu ČSBS Jaroslava Vodičku.

Slávnostný príhovor primátora Detvy Jána Šufliarského je každoročne nesmierne nabitý dejinými poznatkami. Z jeho slov získajú dostatok vedomostí o SNP i o prehliadke partizánskych a povstaleckých jednotiek aj tí, ktorí sa o tom do počuli po prvýkrát. Tohto roku primátor uviedol, že na prvú výzvu vstúpilo do povstaleckej 1. čs. armády vyše 600 mužov z Detvy, že desiatky ľudí sa stali členmi partizánskej brigády Za slobodu Slovanov, že v Detve bol umiestnený štáb práporu Váh, patriaci do III. taktickej skupiny, že Detvanov osobitne svojou disciplinovanosťou zaujali francúzski partizáni...

Pri zmienke o samotnej prehliadke, ktorej sa zúčastnilo asi 600 partizánov a vojakov, Ján Šufliarský pripomenul slová gen. J. Goliana, že „partizáni svojim bojom píšú nielen najslávnejšie kapitoly dejín slovenského národa, ale aj celej Československej republiky, ktorým sa nič nevyrovná“.

Peter Pellegrini, ktorý Detvu považuje „za jednu z národnokultúrnych značiek nás Slovákov“, vyjadril hrdosť, že môže oceniť „odvahu Detvanov, ktorí sa aktívne zapojili do protifašistického odboja a ukázali statoč-

S príhovorom vystúpil Peter Pellegrini.

nosť v boji proti fašizmu, za čo im bude navždy patriť naše veľké poďakovanie“.

Ďalej poukázal na to, že mladá generácia sa môže pýtať, aký je význam takejto prehliadky a čo je na nej také nezvyčajné? Odpoveď je podľa neho veľmi jednoduchá. „Tento pochod vnímame ako významné gesto sily a odvahy, ktoré vyslali okupantom naši dedovia a otcovia. Verejne demonštrovali odhodlanosť oslobodiť svoju vlasť a národ z rúk prisluhovačov fašizmu.“

Veľvyslanec ČR Tomáš Tuhý sa zdôveril, že keď sa ho ľudia pýtajú, „čo je to SNP? Vždy im poviem, že... pre Slovensko je to nespochybniteľný medzník, na ktorý sa nesmie zabúdať“.

Slová predstaviteľov Ruska sú vždy jednoznačné a v náhlade na vznik a priebeh 2. sv. vojny, vrátane nášho SNP, ukazujú, že v tom vyznávame zhodnú pravdu. Svojím prejavom to potvrdil aj Alexej L. Fedotov. „Tragédia 2. sv. vojny je našou spoločnou tragédiou. Spolu sme sa postavili na odpor proti nacistickému

Nemecku a vďaka spoločnému úsiliu bol nacizmus zdaný. Boli ukončené jeho zverstvá a vyvrátený zločinecký plán svetovlády... Našou spoločnou úlohou je zachovanie historickej pravdy boja proti fašizmu a jej odovzdanie mladej generácii.“

Na záver veľvyslanec Fedotov vyhlásil, že „fašizmus bol porazený, ale nebol úplne zničený. Možno teraz nastal čas na zjednotenie úsilia antifašistov každej krajiny, ako aj na širšom medzinárodnom základe“.

Veľvyslanec Francúzskej republiky Christophe Léonzi pripomenul, že ich bývalí vojaci, ktorí prešli väzenskými tábormi a na Slovensku sa stali partizánmi, slúžili v prápore Foch (pomenovanom po francúzskom maršalovi – pozn. Bojovník) v 1. čs. brigáde M. R. Štefánika.

Veľvyslanec Léonzi spresnil aj informáciu o „partizánskej svadbe“ rtm. Júliusa Hanáka zo Zvolena s Máriou Markovičovou z Pily. „Obaja slúžili vo francúzskej jednotke. Obrad sa konal 8. 10. 1944 v kostole sv. Františka z Assisi, oddávajúcim bol francúzsky plukovník a svedkovia boli tiež francúzski dôstojníci (jedným z nich kpt. Lannurien).“

Ťažké straty Francúzov počas Povstania uviedol veľvyslanec v číslach. Z dvesto ich padlo 56, 45 bolo ranených, niektorí ťažko. Dnes žije už len 94-ročný Roger Maillet, ktorý mal v roku 1944 len 19 rokov.

S prejavom v Detve vystúpil aj člen predsedníctva ÚR SZPB Ján Pacek, ktorý prítomných oboznámil, že „poslaním SZPB je uchovať a mladej generácii odovzdať to nadšenie, súdržnosť a odhodlanie našich otcov a starých otcov, ktorí sa s nasadením vlastných životov postavili nemeckým okupantom na odpor“.

- vmi -

Július Kováč (vľavo) s detvianskym predsedom ZO SZPB Júliusom Feješom.

J. Kováč mal za úlohu sledovať kde sa Nemci nachádzajú a hlásiť to partizánom na Poľanu. Jedného dňa zbadal, že nemecké delá sú už v palebných postaveniach namierené na partizánske priestory. Okamžite vybehol na Poľanu a na základe jeho správy Nemci pálili len do pustých priestorov.

Členky SZPB z Detvy, Zvolena, B. Bystrice...

Čo píšú iní

(Pokračovanie zo str. 2)

v Blaiburgu, ktorá oslavuje chorvátskych nacistov, „ustašovcov“ a ich Führera Anteho Pavelića, ktorý zostal v histórii ako rozparovač Balkánu. Oslavy pri Narve na počesť preživších nacistov 20. estónskej divízie SS. A samozrejme – samozrejme! – banderovcov, ktorí vykonali neonacistický prevrat, <...>, vyhlásila novinárka.

Podľa jej slov Európa touto rezolúciou iba ukazuje vzťah k sebe samotnej.

„Európa, presnejšie povedané, európski pravičníci začali byť drzí vo svojej divokej snahe vyrovnáť skóre s Ruskom. Ako pomsta víťazom v 2. sv. vojne. Takáto Európa vedie samovražednú vojnu proti sebe a svojej minulosti. Akoby sa za ňu hanbila. A má na to dôvod,“ uzavrela autorka.

Pre rezolúciu O dôležitosti európskej pamäte pre budúcnosť Európy 19. septembra 2019 hlasovalo 535 európskych poslancov, proti bolo 66, zdržalo sa hlasovania 52 účastníkov.

HSP, 3. 9. 2019 (Sputnik)

■ List premiérovi (ČR)

Vážený pán premiér, zbabelé darebáctvo, opäť a opäť znesväcujúce pražský pomník maršala I. S. Koneva, prekročilo všetky medze. Radnica mestskej časti, na území ktorej sa nachádza, mu nielenže rázne nečelí, ale sama mu dokonca prítakáva.

Svetlá pamiatka hrdinov, ktorí nám priniesli mier a slobodu, už nesmie byť rukojemníkom nevychovcov. Ak si nevedia vážiť, že pomník zdobí ich štvrť, treba ich voči nemu zbaviť súčasnej právomoci.

Preto sa na Vás, vážený pán premiér, obraciame s naliehavou výzvou, aby to vláda bez meškania urobila niektorým zo zákonných prostriedkov, ktoré má k dispozícii a zabezpečila pomníku status a ochranu, zodpovedajúcu jeho významu.

Hraničár č. 5/2019 (výňatok)

■ Historická kultúra európskych politikov degraduje

„Zatiaľ“ musíme konštatovať, že historická kultúra väčšiny európskych politikov degraduje najväčším spôsobom. Príkladom je nedávno prijatá rezolúcia Európskeho parlamentu, ktorá obvinila z rozpútania 2. sv. vojny Sovietsky zväz,“ povedal na medzinárodnej vedeckej konferencii „80 rokov od začiatku druhej svetovej vojny“ predseda Ruskej historickej spoločnosti Sergej Naryškin.

Daný dokument nazval príkladom „cynickej, amorálnej a podlej“ politickej objednávky.

Podľa ria.ru, 1. 10. 2019

■ Lotyšský minister nedovolí diskreditovať pamiatku legionárov Waffen SS

Lotyšské orgány chválili nacistické sily. Lotyšský minister obrany Artis Pabriks ocenil lotyšských predstaviteľov légie Waffen SS a zaznamenal ich „odvahu v bitkách s Červenou armádou“.

Počas slávnosti venovanej 75. výročiu oslobodenia mesta More vyhlásil, že je potrebné ctiť si pamiatku lotyšských vojakov SS. Z tlačovej správy ministerstva: „V septembri 1944 sa medzi sovietskymi jednotkami a vojakmi lotyšskej légie, odvedenými do nemeckej armády, v meste More konali tvrdé boje. Lotyšskí legionári bojovali na svojej zemi s nepriateľskými silami, ktoré boli asi desaťkrát väčšie ako ich vlastné. Takmer na dva týždne obmedzili sovietsku ofenzívu na Rigu v regióne Sigulda.“

V skutočnosti hovoríme o úprimnej chvále tých, ktorí bojovali v radoch nacistov a snažili sa zabrániť tomu, aby Červená armáda oslobodila Európu od nacizmu. Na slávnosti, ktorá sa konala na cintoríne, kde sú pochovaní lotyšskí legionári SS Waffen, Artis Pabriks povedal, že „nikomu nedovolí diskreditovať ich pamiatku“.

(Ktorý Slovák si s týmto stúpencom nacistov podá ruku? Iba ten, kto mu chce byť roveň – pozn. Bojovník)

Armadnymagazin.sk, 30. 9. 2019

■ Pomaly sa prepisujú dejiny 2. sv. vojny

„...výročie Mníchovskej zrady alebo Mníchovského diktátu...“ Predsedníčka strany Národ a spravodlivosť Anna Belousovová upozorňuje, že tento termín z internetu pomaly zmizol. Začal sa totiž používať termín Mníchovská dohoda. Anna Belousovová zároveň upozorňuje, že sa podsúva myšlienka, že mocnosti – Anglicko, Francúzsko, Nemecko a Taliansko vlastne odsúhlasili len to, čo už predtým Edvard Beneš a vláda v Prahe chceli. „Dokonca sa objavujú tvrdenia, že to bolo víťazstvo československej diplomacie!“ – uvádza a dodáva: „Pomaly, ale iste a stále intenzívnejšie sa prepisujú dejiny 2. sv. vojny. Hlavný cieľ týchto prepisovačov dejín je jasný: preniesť

(Pokračovanie na str. 11)

Bráňme sa prekrúcaniu pravdy o boji s nemeckým nacizmom!

Vyznamenaný priamy účastník protifašistického odboja Ján Štefánik.

(Dokončenie zo str. 1)

a predstavitelia diplomatických misií. Boli tu aj nám najbližšie partnerské organizácie zo zahraničia a to ČSBS a ČSOL.

Spomienkové stretnutie sa uskutočnilo na veľmi vysokej úrovni tak na našej, ako aj na poľskej strane hraníc, zhodli sa viacerí účastníci. Všimli si, že spoločné hroby asi 350 vojakov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR boli upravené a hrobové miesta sa s finančnou podporou Prešovského samosprávneho kraja renovujú.

Deň hrdinov, či obetí Dukly?

V prejave sa k tomu vyjadrila prezidentka Zuzana Čaputová. „Cítim v tom veľký rozdiel. O obetiach hovoríme aj vtedy, keď sa niekto náhodne ocitne v nesprávnej chvíli na nesprávnom mieste. Všetci Česi, Slováci, Rusíni a príslušníci ďalších národností, ktorí tu v septembri a októbri roku 1944 bojovali po boku sovietskej armády, sa na tomto mieste neocitli náhodne. Boli v správnej chvíli na správnom mieste, a preto obeť, ktorú pre vlasť priniesli, z nich v mojich očiach nerobí obeť, ale hrdinov,“ povedala. (Slovenskí

vojnoví veteráni, ktorí boje na Dukle prežili, to svojho času ironizovali, že „my sme tu síce bojovali, ale asi máme smolu, že sme to prežili. Keby sme tu boli padlí, boli by sme tiež uctievaní. Ale keďže sme to prežili, tak ‘múdri’ rozhodli, že to nie je náš ‘Deň’.“)

„Tu, z tohto miesta, vám, účastníkom oslobodzovacích bojov, vzdávam svoj rešpekt, úctu a veľké ďakujem za všetko, čo ste v tých krutých a vypätých dňoch dokázali pre svoju vlasť. A rovnako sa skláňam pred vašimi spolubojovníkmi, ktorí položili svoje životy na týchto miestach,“ povedal za potlesku prítomných predseda vlády SR Peter Pellegrini.

Predseda SZPB Pavol Sečkář vyzdvihol skutočnosť, že Karpatsko-duklianska operácia bola najväčším príspevkom Sovietskeho zväzu nášmu SNP. Žiadny iný štát nám väčšiu pomoc neposkytol. Alebo, povedané inak, ak by nám Sovieti nechceli pomôcť, žiadna KDO by sa nezrodila.

„Zostalo teda nezvratným faktom, že sovietske najvyššie velenie sa rozhodlo v priebehu troch dní od vyhlásenia SNP poskytnúť povstaniu okamžitú

vojenskú a materiálnu pomoc prostredníctvom vzdušného mosta a predovšetkým formou rozsiahlej pozemnej Karpatsko-duklianskej operácie,“ ocenil na Dukle predseda SZPB.

Tieto jeho slová môžeme podporiť aj historickým dôkazom z 22. 9. 1944, podľa ktorého TASS bola splnomocnená sovietskou vládou „vyhlásiť, že sovietska vláda považuje rozvinutý boj slovenského ľudu za cenný prínos v oslobodeneckej vojne spojencov proti nepriateľovi. Urobila príslušné opatrenia, aby bola poskytnutá príslušná

pomoc slovenským partizánom a slovenským vojakom a dôstojníkom, ktorí sa k nim pripojili.“

V **Nowosieltcach** mal príhovor podpredseda ÚR SZPB Juraj Drotár, ktorý hneď na začiatku upozornil, že „doba, v ktorej žijeme, stavia nás pred čoraz naliehavšiu úlohu chrániť mier a zachovať pamäť a českých bojovníkov proti fašizmu“. Pretože „politici, či tzv. novodobí historici sa pod rôznou zámenkou usilujú prekrúcať pravdu o historických udalostiach boja proti fašizmu“. Osobitne v tom, že sa „hľadajú noví vinníci rozpútania 2. sv. vojny, ktorej výročie si toho roku pripomínáme,“ ale hľadajú sa aj „noví víťazi nad nemeckým nacizmom“.

Neodškriepiteľné!!!

Práve na poľskom území boli mimoriadne trefné slová

J. Drotára, že „nikto nám nemôže uprieť, že Československo a Poľsko oslobodili od nemeckého nacizmu vojská Červej armády, zväzky poľských i československých zahraničných jednotiek bojujúcich na východnom fronte a domáci partizáni, s podporou spojencov z protihitlerovskej koalície,“ zdôraznil.

Naostatok priblížil príbeh veliteľa štábanej rotý 2. čs. paradestnej brigády v ZSSR por. Františka Jozefa Geislera, ktorý padol v boji o poľské Pastwiska. Jeho syn František na počesť 75. výročia hrdinskej smrti otca otvoril na Pastwiskach pamätné múzeum jeho života a bojovej cesty, ktoré sa stalo symbolom a spomienkou na udalosti tej doby a hrdinstva jeho spolubojovníkov.

V. Mikunda
snímky Jozef Žižák, Denisa Žiaková a Ján Steuček

Po prvýkrát sa Deň hrdinov Karpatsko-duklianskej operácie slávil v roku 2016. Lenže ako Deň obetí Dukly si ho ešte toho roku pripomínala stránka www.vtedy.sk. No a pred rokom, presne 5. 10. 2018, si Deň hrdinov... ešte pod starým názvom „obetí“ pripomenula stránka domov.sme.sk (<https://domov.sme.sk/c/686113/den-obeti-dukly-pripomina-jednu-z-najkrvavejsich-operacii-2-svetovej-vojny.html>) a aj kalendar.aktuality.sk.

Minister obrany SR P. Gajdoš udelil na oslavách pamätnej medaily desiatke českých a slovenských vojnových veteránov a mestu Svidník.

Za chorého otca Jána Jurčišina si vyznamenanie preberá jeho syn Jozef Jurčišin.

Nowosieltce, kladenie vencov.

Karpatsko-duklianska operácia, ktorá po operácii v Ardenách bola druhou najväčšou horskou bitkou 2. sv. vojny, bola útočnou operáciou vojsk 38. armády 1. ukrajinského frontu maršala I. S. Koneva a časti síl 1. gardovej armády 4. ukrajinského frontu genplk. I. J. Petrova.

„Knihy, filmy, ale ani rozprávanie vojnových veteránov nemôžu dostatočne opísať hrôzu a utrpenie, ktoré sa v týchto končinách odohrávalo,“ povedal na Dukle predseda NR SR Andrej Danko.

Straty 38. armády počas nej predstavovali 13 264 padlých, zomretých a nezvestných a 48 750 ranených a chorých. 1. čs. armádny zbor mal 1 630 padlých, zomretých a nezvestných a 4 069 ranených. Nepriateľské straty sa odhadovali na 52 000 padlých a ranených.

Na tejto bitke sa dôstojne podieľali aj Slováci. Na jej začiatku sa v rámci zboru hlásilo k slovenskej národnosti 3 326 osôb. Tento počet vzrástol v priebehu jedného mesiaca na 4 601 vojakov, čo predstavovalo 20 % všetkých jeho príslušníkov. Navyše slovenskí vojaci tvorili väčšinu elitnej jednotky zboru – 2. čs. samostatnej paradestnej brigády v ZSSR, ktorá po bojoch v Karpatoch bola ešte počas operácie letecky presunutá na povstalecké územie.

S využitím podkladov vhu.sk

Hovorí sa, že čas všetko zmení, ale v skutočnosti to musíme zmeniť sami.

Andy Warhol americký maliar, filmový tvorca

5. ročník antifašistického výstupu na Zobor

21. septembra 2019 nitriansky klub Laca Novomestského, Krajská organizácia Mladých sociálnych demokratov, nitriansky klub vojenskej histórie a Oblastný výbor SZPB zorganizovali už piaty ročník antifašistického výstupu na Zobor, ktorého sa zúčastnilo asi 50 turistov (najstarší mal 77 rokov, najmladší 8 rokov).

Pri pamätnej doske výsadku Červenej armády, umiestnenej na retranslačnej veži, si prítomní vypočuli históriu 14-členného výsadku spravodajskej skupiny hlavného štábu partizánskeho hnutia „Národný pomstiteľ“, ktorá na Zobor zoskočila v noci z 29. na 30. septembra 1944.

Oblastný predseda SZPB Jozef Havel prečítal spomienky vtedy 17-ročnej radistky Pavly Maľjučenkovej o prvých hodinách na slovenskej zemi. Predseda HDK pri OblV SZPB Slavomír Fijalka pohovoril o ďalšom osude tejto spravodajskej skupiny. Jozef Havel, foto Peter Pinkava

Povstalecká vatra na Švábe

V piatok 27. 9. 2019 v osade Šváb pri Krupine sa uskutočnilo spomienkové podujatie pri príležitosti 75. výročia SNP.

V čase SNP sa z Kordík pri B. Bystrici sem 28. septembra 1944 presunuli partizáni Alexandra Nevského, ktorým velil pplk. Viktor Alexandrovič Karasiov-Stepanov. Pôvodne sa k tejto partizánskej brigáde sovietskych partizánov (Rusov, Ukrajincov, Bielorusov a i.) pridali aj vojaci Slovenskej armády a dobrovoľníci, ktorí tvorili menšie bojové oddiely. Okrem Slovákov a Čechov s nimi bojovali aj Poliaci.

Takto sa vytvoril partizánsky zväzok o sile asi 1000 mužov. Jeho hlavnou úlohou bola informačná, diverzná a aj bojová činnosť – spomaľiť zásobovanie a pohyb nemeckých jednotiek na území Slovenska a Maďarska. V Krupine spolupracovali aj s francúzskym oddielom a oddielom 1. čs. armády.

Časť osady po odchode partizánov a príchode nemeckých jednotiek vyhorela. Pri obrane zahynuli siedmi členovia partizánskeho zväzku. Pamiatke týchto bojovníkov a SNP neskôr slávnostne odhalili pamätník.

Na spomienkovom podujatí, kde sa pripomínali aj tieto fakty, sa zúčastnili vojenský atašé veľvyslanectva RF v SR pplk. Alexander Zadorný, predseda SZPB Pavol Sečkář, oblastný predseda SZPB zo Zvolena Miroslav Náhlik, predseda MO SZPB v Krupine Ján Mojžiš a predseda OÚ v Krupine Ján Filuš.

Účastníkom privítal primátor Krupiny Radoslav Vazan, ktorý zdôraznil dôležitosť hovorenia pravdy o udalostiach, ktoré sa pred rokmi stali.

Odbojárske vetry sa zúčastnilo približne 200 ľudí, mnohí členovia SZPB, zástupcovia ozbrojených zlo-

čiek SR aj žiaci piatich základných a stredných škôl.

Hostia v príhovoroch pripomenuli význam SNP, motiváciu, z ktorej čerpali povstanci silu, ktorou bola túžba po lepšej budúcnosti bez nemeckej okupácie a nenávisť voči zverstvám páchaným nacistami. Pripomenuli, že aj keď sa médiá snažia ľudí manipulovať a história je často a výrazne deformovaná, nás oslobodila sovietska Červená armáda.

Súčasťou tohtoročných osláv bol aj zanieteny spev speváčok z Krupiny, vedomostná súťaž žiakov, súťaž v streľbe zo vzduchovky, v zdravotnej príprave i v hode granátom.

OblV SZPB, Zvolen

Zvolenský odbojár v Breste

V polovici septembra členovia zvolenskej oblastnej organizácie SZPB navštívili mesto Brest v Bielorusku.

Za cieľ sme si ho nevybrali náhodne. Sústredili sme sa na Brestskú pevnosť, ktorá zohrala na začiatku nemeckého prepachu ZSSR dôležitú strategickú vojenskú úlohu. Z tritisíc jej obrancov prežil len jeden. Sami nemeckí agresori vzdali úctu obrancom Brestskej pevnosti za ich hrdinstvo.

Milo ma prekvapila vysoká návštevnosť pevnosti Poliakmi, Nemcami a Litovčanmi. Pri večnom ohni bolo veľa kvetov, aj my sme k nim položili tie svoje. Za všetkých antifašistov zo Slovenska.

Na mestskom úrade nás privítali zástupcovia mesta, predsedníčka veteránov a piati priami účastníci Veľkej vlasteneckej vojny. Jeden z nich bol priamym účastníkom oslobodzovania Československa a cez Duklu sa dostal až do 30 km od Prahy.

Spomínal na toto obdobie napriek tomu, že má už deväťdesiat päť rokov, ako keby to bolo včera. Vraj, keď vytlačili

dencami a mamou boli zadržaní Nemcami. Jeho mama prosila nášho vojaka, aby ich pustil, veď má malé deti. Náš vojak jej povedal, že v noci ich pustí a aby utekali čo im sily stačia.

Ušli do hôr k partizánom. Po čase sa dozvedeli, že ráno po ich úteku, boli všetci väzni zavraždení fašistami. Aj dnes ďakovali neznámemu slovenskému vojakovi za svoj život.

Všetkým našim členom sa tlačili slzy do očí. Človek si pri takýchto besedách uvedomí, čo nám naozaj priniesli naši osloboditelia, čo je vlastne vojna a aké obete prináša.

Predsedička tunajších vojnových veteránov nás informovala o práci s priamymi účastníkmi i o tom, ako sa o nich starať. Každý priami účastník, ktorý dovŕšil 90 rokov, má nárok na opatrovateľku a ďalšie sociálne výhody. Pravidelne, každý týždeň chodia po školách na besedy s mladými ľuďmi. Majú veľmi slušné dôchodky.

Na záver ďakujeme za pomoc pri organizovaní tohto poznávacieho zájazdu nášmu veľvyslanectvu v BLR, partnerskej organizácii v Breste a mestu Minsk. Ján Našica

Udržiavame odkaz protifašistického odboja

Na pomníku na cintoríne v Horných Hámroch sú vytesané mená hrdinov – bojovníkov SNP, ktorí tu padli 26. septembra 1944 v boji s fašistickými vojskami.

Je všeobecne známe, že zo západoslovenského regiónu sa zapojila do SNP ako celok iba Trnavská vojenská posádka. Táto 30. augusta 1944 odišla v sile okolo 3500 vyzbrojených a vyzstrojených mužov a dobrovoľníkov do Povstania.

1. septembra 1944 pod velením Andreja Benku-Rybára, Mikuláša Čordáša a Karola Fraňa, dorazila do Žarnovice a Hámrov, kde boli vytvorené dva prápory: 1. prápor DUNAJ zostal v oblasti Žarnovice, kde zvädzal ťažké boje s fašistami prichádzajúcimi od Baťovian – dnes Partizánskeho. 2. prápor KREMEŇ sa presunul do Kremničky pri Banskej Bystrici a neskôr bránil obranný úsek pri Sklenom, Handlovej a Prievidzi. 27. septembra 2019 funkcionári Oblastne-

veniec. Toto miesto je charakteristické tým, že obrancovia mali za úlohu brániť presunu nemeckých vojsk od Baťovian, čo sa im spočiatku darilo.

Zradou miestnych obyvateľov nemeckej národnosti, s ktorými žili miestni v pokojnej atmosfére až do chvíle, keď im bolo vsugerované, že sú nadľudia, sa nemecké jednotky dostali lesnými chodníkmi ku guľometnému hniezdu a bojovníkov Tr-

navskej posádky z tyla zbabelo postrielali.

Trnavčania si veľmi cenia a vázia starostlivosť miestnych obyvateľov a starostu o miesto odpočinku a bojov ich rodákov.

Na znak vďaky odovzdal predseda oblastného výboru Jozef Petráš starostovi M. Mokrému a obci Horné Hámre Pamätný list ÚR SZPB k 75. výročiu SNP za trvalé udržiavanie odkazu protifašistického odboja.

Predseda OblV SZPB Jozef Petráš, foto Emília Diteová

Delegácia z Trnavy pred položením vencov k miestu odpočinku 38 padlých bojovníkov na cintoríne v Horných Hámroch.

Slávnostnú schôdzu si pri príležitosti 75. výročia SNP usporiadala aj bratislavská 7. ZO SZPB.

Jej predsedníčka Elena Melicherová (za čelným stolom druhá vpravo) privítala na rokovaní ústredného tajomníka Viliama Longuera (prvý vpravo) a bratislavskú oblastnú tajomníčku Katarínu Frišovú (tretia vpravo). Neskôr sem zavítal aj starosta MČ Bratislava III. Rudolf Kusý.

Najväčší potlesk však zaznel keď A. Melicherová privítala svojich dvoch členov, priamych účastníkov bojov s fašizmom, Annu

Bergerovú a Samuela Barana. Hoci bolo toto rokovanie slávnostné, rozbehla sa pri ňom ostrá diskusia. Zazneli v nej odlišné názory na to, ako konať proti falzifikátorom dejín 2. odboja. Ukázalo sa však, že niektorí diskutéri nemajú vedomosť o aktuálnom

konaní Zväzu, hoci náš Bojovník stále o tom informuje a neustále drží ruku na pulze dňa. Ti, ktorí ho čítajú, to aj namieste potvrdili. Zrkadlo tejto diskusii nastavil Rudolf Kusý. Povedal, že „sme ne-jednotní“ a že „takáto nejednotnosť sa prejavovala aj počas SNP“. – r-

Nová pamätná doska generála Jána Goliana

Pamiatku brigádneho generála Jána Goliana bude pripomínať novoosadená tabuľa v Trnenci nad Váhom. Za zmienku stojí, že je súčasťou fontány, ktorá ju obmýva.

V revitalizovanom parku ju 27. 9. 2019 odhalil starosta Oliver Berecz spolu s bývalým prezidentom Ivanom Gašparovičom a ministrom obrany Petrom Gajdošom. SZPB reprezentoval podpredseda ústrednej rady Norbert Lacko.

Obec Trnovec nad Váhom bola od 20-tých rokov minulého storočia bydliskom slávneho generála. Život spomienky na rodinu Golianovcov potvrdzovala hojná

účasť jej obyvateľov, od najmladších po najstarších. Poslanec NR SR Marián Kéry v prejave zrekapituloval význam SNP a vyzval prítomných rodičov, aby v časoch spochybňovania jeho historického významu pripomínali svojim deťom význam tejto udalosti, hoci i prechádzkou k novo odhalenej tabuľi.

V mene príslušníkov ozbrojených síl SR prehovoril rodinný priateľ Golianovcov generálmajor Svetozár Naďovič. O kultúrny program sa postarala hudba MO SR.

Z príjemného prostredia parku sa hostia presunuli na obecný úrad, kde minister obrany udelil starostovi obce pamätnú plaketu. Branislav Balogh

Toto je záber z prednášky o SNP, ktorú som robil spolu s kolegami z KVH na ZŠ v Nitre Na Hôrke. Bol to super.

Prekvapil ma obrovský záujem detí i učiteľiek. Doslova nás nechceli pustiť preč. Boli sme tam skoro tri hodiny a nebyť náboženstva, ktoré bolo ďalšou vyučovacou hodinou, tak sme tam oveľa dlhšie.

S učiteľkou A. Buchovou sme nadviazali spoluprácu na sťažii o SNP a práve ona nás požiadala o prednášku. Ohotne tam prišli aj chlapi z KVH Nitra a máme od nich prísľub aj o ďalšej spolupráci. Dôkazom toho, že dobrý chýr sa šíri rýchlo je to, že sa nám ozvali už aj ďalšie ZŠ, ktoré majú záujem o prednášky a spoluprácu. S. Fijalka, člen oblastnej HDK v Nitre

Spoznávanie našej bojovej histórie

ZO SZPB v Žiarí nad Hronom uskutočnila poznávací zájazd Po stopách SNP venovaný jeho 75. výročiu.

Naša cesta viedla najskôr na Donovaly, kde sme si vypočuli rozprávanie o vtedy jedinom postavenom hoteli – Šport hotel Donovaly, v ktorom po evakuácii B. Bystrice z 27. na 28. októbra 1944 poslednýkrát zasadlo Predsedníctvo SNR, velenie KSS, veliteľstvo 1. čs. armády na Slovensku a hlavný štáb partizánskeho hnutia pred ústupom do hôr. Tu bol vydaný rozkaz o prechode na partizánsky spôsob boja, ktorý podpísal gen. Rudolf Viest. Poklonili sme sa pamiatke neznámych bojovníkov, ktorí sú pochovaní v masovom hrobe na miestnom cintoríne a položili sme veniec k pomníku SNP, ktorý je nenápadne ukrytý v zeleni pešej zóny.

Ďalšou zastávkou boli kúpele Korytnica. Účastní-

ci boli zrohené ako sú zničené objekty kúpeľov, ale na prekvapenie pamätník venovaný účastníkom SNP a tiež pripomínajúci pamiatku vojenskej poľnej nemocnice, bol okrem ústredného pylónu v slušnom stave.

Po ceste sme sa dozvedali o bojoch v Korytnickej doline, na Podsuchej a v okolí Ružomberka. Napríklad aj to, že revolučný národný výbor prevzal výkonnú moc v tomto meste už dva dni pred vypuknutím povstania. A tiež o nepokojoch na jeseň roku 1939, kedy časť občanov vyjadrila nespokojnosť s ľudáckym režimom.

Naše putovanie sme ukončili návštevou Areálu piety na Háji Nicovú v L. Mikuláši, ktorý je najväčším pohrebiskom (1361) príslušníkov 1. čs. armádeho zboru v ZSSR. Miestny znalec histórie týchto udalostí nám priblížil tunajšie ťažké boje našich a sovietskych vojakov. Ľubomír Jančo

Soňa Pinková (Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Na počiatku bolo Nové slovo

Na počiatku bolo slovo. Presnejšie, pred trištvrte storočím to boli až tri slová: Začnite s vystahovaním! Na Slovensku prebiehali tuhé boje proti nacistickým okupantom. Ale vytvorilo sa aj niečo, čo v ostatných veľkých protifašistických hnutiach v Európe nemalo obdobu – dva mesiace tu existoval štát v štáte. A nielenže existoval, no v aktuálnych podmienkach i pomerne dobre fungoval. Najmä vďaka tomu, že Povstanie bolo dobre pripravené aj po ekonomickej a administratívno-politickej stránke.

Platilo to tiež pre kultúrnu nadsťavu. V zoštatnených kinách sa premietali najnovšie sovietske filmy, vysielal Slobodný slovenský vysielateľ, domáce i zahraničné správy chrlila Spravodajská agentúra Slovenska. Na povstaleckom území vychádzalo 12 denníkov, 4 týždenníky a 8 nepravidelných periodík. Náročnejší čitatelia však nechceli čítať iba spravodajstvo, ale aj fundované úvahy a analýzy a tak sa zrodil politický časopis, jediný svojho druhu, **Nové slovo**.

V nedeľu 24. septembra 1944 vyšlo prvé číslo. Týždenník bol výrazne ľavicový, no nešlo o oficiálny tlačový orgán KSS. Jeho majiteľom, vydavateľom a zodpovedným redaktorom bol JUDr. Gustáv Husák. Počas SNP plnil kopy štátnických, stranických i vojensko-strategických úloh, no popritom sa mu podarilo vytvoriť redakčný okruh, ktorý sa pravidelne schádzal v jeho dočasnom byte na Kuzmányho ulici č. 4 v Banskej Bystrici. Bolo to krátko po zlúčení komunistickej a sociálnodemokratickej strany a tak k nemu chodili osobnosti z oboch týchto skupín, no aj ne-straníci, novinári, umelci, ekonómovia či dôstojníci.

Jeden z nich – maliar Štefan Bednár, ktorý mal spolu s Viliamom Chmelom na starosti výtvarnú stránku týždenníka – po roku v obnovenom Novom slove glosoval tento počin. Za otca časopisu považovali Gustáva Husáka a za jeho kmotra Dalibora M. Krnu (autorov vzdialený príbuzný). Výkonným redaktorom

sa stal Lubomír Linhart, český publicista, niekdajší spolupracovník Júliusa Fučíka. Do týždenníka prispieval článkami o česko-slovenských vzťahoch pod pseudonymom Michal Blodek.

Bednár si zaspomínal, ako sa u Husáka stretávali osobnosti zvučných mien: Jan Šverma, Laco Novomeský, Alexander Matuška, Anton Rašla (články podpisoval ako kpt. Gregor Lečko), Michal Chorváth, Ján Púll, Michal Falčan, Felix Vašečka, Vlado Houdek, Ondrej Pavlík, Július Horváth, Andrej Bagar, Peter Karvaš (alias Ján R. Lipka), František Papánek (L. Ferkin), Štefan Reisel, Ernest Sýkora, Jozef Šoltész, Ludovít Kováčik a mnohí ďalší.

Všetci cez deň naplno pracovali pre Povstanie na rozličných postoch, preto na týchto seansách „odznali mnohé plodné kritiky a popudy“, ktoré sa týkali nielen nasledujúceho čísla Nového slova, no stali sa podnetom na zlepšenie práce na rozličných povereniectvách, sekretariátoch i na vojnových frontoch.

Prvé číslo s podtitulom Týždenník pre politiku, kultúru a hospodárstvo vyšlo ešte v martinskej Neografii, preto neboli problémy s publikovaním kresieb, ako po páde Turca, keď sa Nové slovo rodilo v malej knižničiarňi Bystrá v Banskej Bystrici. Programový úvodník s titulom Nové slovo napísal Husák. Potom z jeho pera vyšli ešte dva týkajúce sa najmä vnútornej politiky a budúcnosti Slovenska.

Takmer v každom čísle mal po

dva texty Krno, preto ten druhý podpisoval ako D. Miloševič. Týkali sa najmä obranných bojov SNP a zahraničnej politiky. Okrem spomínaných účastníkov večer-

Slávnostná akadémia. Vpredu Vladimír, syn Gustáva Husáka.

ných debát nájdeme aj príspevky odbojových evanjelických kňazov Ludovíta Bortela a Pavla Styka, ruského spisovateľa Ilju Erenburga, českých sociálnych demokratov Bohumila Laušmana a Zdeňka Fierlingera, ich komunistického kolegu z predvojnového parlamentu Mareka Čulena či katolíckeho farára, podpredsedu exilovej Štátnej rady Františka Hálu.

Autori hodnotili situáciu na Slovensku, kolaborantskú vládu v Bratislave, pohyby frontov druhej svetovej vojny, no zamýšľali sa predovšetkým nad budúcnosťou povojnovej Európy a obnovení CSR, pričom zdôrazňovali sociálnu spravodlivosť, rovnoprávne postavenie slovenského národa s českým a zásadnú orientáciu zahraničnej politiky na Sovietsky zväz a oslobodené slovenské národy. Zaujímavosťou bolo aj publikovanie neznámych

listov Ludovíta Štúra adresované po roku 1848 ruským slavianofilom, ktoré krátko predtým objavili literárni vedci v Moskve.

Posledné, piate číslo týždenníka uzrelo svetlo sveta 22. októbra 1944. Už bolo pripravené do tlače aj šieste s dátumom 29. október, ale dva dni predtým nemecké jednotky bojovej skupiny SS Schill obsadili Banskú Bystricu.

Povstalecké Nové slovo začína vychádzať s nákladom

4000 exemplárov, no paradoxne s územnými stratami sa toto číslo zvyšovalo – až na 5000. Expedovalo, či skôr pašovalo sa aj na okupované časti Slovenska. Pretože každé číslo malo 16 strán, dokopy ich vyšlo 80, na počet skromných, no obsahovo veľmi bohatých.

Sotva sa prehnala Európou vojnová smršť, **Nové slovo bolo obnovené – 1. júna 1945 opäť z iniciatívy Gustáva Husáka**, ktorý úvodný článok nazval príznačne Z Bystrice do Bratislavy. Časopis sa tlačil v náklade 10-tisíc kusov v bratislavskom závode Pravdy.

Pokiaľ ide o autorov, stretávame sa s našimi „starými známymi“ z Povstania, pribúdajú však ďalší, ktorí v Bystrici na jeseň 1944 neboli, viacerí sa až teraz vrátili z emigrácie či z koncentračných táborov. Bol medzi nimi Ladislav Szántó, Vladimír Clementis, Ivan

Horváth, Karol Stráňai, Štefan Bašťovanský, Miloš Ruppeltd, Dobroslav Chrobák, Mikuláš Bakoš, Ivan Roháč-Il'kiv, Ján Gonda, Julo Viktory, Magda Lokvenková-Husáková, Daniel Okáli, Miloš Marko, Rudolf Fábry, Ctibor Štítnický atď.

Autori sa často odvolávali na odkaz SNP. Išlo im o to, aby sa jeho hlavné myšlienky realizovali a naďalej posúvali dopredu. Onedlho po februári 1948 sa však začal pohon na tzv. buržoázných nacionalistov, z ktorých takmer všetci patrili do autorského kolektívu Nového slova. A tak sa ich mená začali zo stránok týždenníka vytrácať. **Koncom apríla 1952 bolo jeho vydávanie zastavené. Desiaty ročník vyšiel až 23. mája 1968, opäť s príspevom Husáka**, ktorý sa vrátil do vysokej politiky a napísal prvý úvodník s titulom Po tretí raz.

Po vyše tridsiatich rokoch – **21. augusta 1998 vyšlo zrejme definitívne posledné číslo Nového slova. Na jeho ľavicové tradície však už vo februári 1999 nadviazal nový spoločensko-politický týždenník SLOVO**, ktorý až do augusta 2010 vydávala v papierovej forme akciová spoločnosť Nové slovo. Dodnes vychádza najmä vďaka zaničeniu bývalého šéfredaktora Nového slova Emila Poláka na webovej stránke www.noveslovo.sk. Takmer denne prináša veľmi zaujímavé kritické texty, ktoré sa zaoberajú aktuálnou spoločenskou situáciou, ale aj najnovšími dejinami Slovenska.

Pri príležitosti 75. výročia založenia Nového slova sa 24. septembra 2019 uskutočnila v Bratislave slávnostná akadémia za hojnej účasti jeho bývalých redaktorov, súčasných prispievateľov a členov Klubu Nového slova.

Martín Krno, foto Peter Juza

Prvá dáma Frontového divadla

Pri 75. výročí SNP je vhodné pripomenúť si aj významné osobnosti z radov košických protifašistických bojovníkov. Medzi nich rozhodne patrí Anna Cveková-Bašistová.

Anna Bašistová, r. Cveková (*7. 9. 1923, †12. 1. 2011) sa narodila v Košiciach, ale do 18 rokov žila v Michalovciach. Tam vychodila meštianku a vďaka učiteľke z ľudovej školy umenia, ktorá si všimla jej zánietenie a talent, stihla sa venovať spevu, tancu, baletu, cirkusantským kúskom a divadlu. Divadlo veľmi milovala, veľmi túžila stať sa herečkou.

Prianie sa jej splnilo, začala účinkovať v ochotníckom súbore. Jej prvým úspechom bolo baletné predstavenie Cínový vojačik. Ochotnícke divadelné scény existovali v tom čase takmer v každej dedine, takže možnosti boli. Na jednej divadelnej súťaži si Anku Cvekovú všimol Anton Pridavok, riaditeľ prešovského rozhlasu a spoluzakladateľ divadla v Prešove. Navrhol jej, nech si podá prihlášku do novozaloženého Slovenského divadla v Prešove, vedeného Andrejom Chmelkom. Vtedy mala dvadsať rokov (1943) a bola jednou z prvých členiek vznikajúceho súboru.

Ako riadna členka prešovského divadla odohrala celú sezónu 1943/1944.

Medzitým prišli divadelné prázdniny a august 1944. Rodená Košičanka a mladá herečka Slovenského divadla v Prešove sa rozhodla pre radikálny krok a odišla s partiou hercov na povstalecké územie. Čoskoro, po jej 21. narodeninách, ju prijali do Frontového divadla. Stala sa súčasťou kolektívu a jeho „prvou dámou“. Účinkovala po poľných la-

zaretoch na improvizovaných javiskách, ba aj na korbe nákladného auta a spolu s Andrejom Bagarom a Františkom Zvarikom povzbudzovali bojovú morálku povstalcov.

Hanka, ako Annu Cvekovú volali, popri prednese východoslovenských ľudových piesní účinkovala v skečoch. Tento súbor vystúpil po prvýkrát 15. 9. 1944 v Harmanci, nasledovali vystúpenia v Brezne, Zvolene, Podbrezovej, Detve, Vigľaši, Pustom Polí, Šalkovej, Malachovej, Telgarte, Španej Doline, Očovej, Tajove, Donovaloch, Bukovci, Muráni, Červenej Skale, Tisovci, Klenovci, Hnúšti, Heľpe, Dubovej a inde. Poslednou zastávkou boli Staré Hory.

Tam, v krčme, odohrali 26. 10. 1944 posledné vystúpenie. Andrej Bagar po vystúpení povedal, že Nemci veľmi vystrájajú a situácia je vážna, Frontové divadlo končí. Každý svojou pošiel stranou.

A. Cveková pri návrate domov prišla o kabát, vojenské čizmy jej do krvi zodrali nohy a dostala sa do nemeckého zajatia. Mala však aj trošku šťastia. Nezastrelili ju, urobili z nej pomocnicu v jednej domácnosti pri nemeckom kuchárovi. Koncom roka 1944 sa jej podarilo vrátiť do Prešova.

Po vojne sa vydala za absolventa Učiteľskej akadémie v Prešove a mala s ním troch synov. Dlhé roky pôsobila v prešovskom divadle, ale najmä ako inšpicientka a herečka Štátneho divadla v Košiciach. Hrala aj vo filme „Inšpekcia“ (1972), či vo filmových divadelných drámach Dzeň derešovi, Dzeň kolačovi.

Ako členka SZPB a priama účastníčka SNP chodila na besedy, zväčša so školskou mládežou, vysvetľovať medzinárodne uznávaný odkaz Povstania pre mladšie generácie. Bola účastníčkou osláv a držiteľkou pamätných medailí všetkých okrúhlych výročí SNP, bronzovej, striebornej i zlatej medaily M. R. Štefánika až po medailu od ministra obrany SR z 19. januára 2010 „Za účasť v boji proti fašizmu a za oslobodenie vlasti“. Jej členskú i funkcionársku činnosť a spoľahlivosť ocenili aj Matica slovenská, Slovenský zväz žien a ďalšie spoločenské organizácie, Divadlo Jonáša Záborského v Prešove, Štátne divadlo v Košiciach.

Dlhoročná členka ZO SZPB v Košiciach, Anna Cveková-Bašistová, zomrela v košickej nemocnici 12. januára 2011.

Anton Meteňko, ZO SZPB Košice – Juh, snímka internet

Kto teda začal 2. sv. vojnu?

V roku 1952 Stalin hovoril o príčinách 2. svetovej (v jeho slovách však imperialistickej) vojny takto: „Každá z dvoch kapitalistických koalícií, pustiach sa jedna do druhej, chceta zničiť nepriateľa a dosiahnuť svetovú nadvládu. Takým spôsobom hľadali východisko z krízy.

Spojené štáty americké rávali s tým, že zneškodnia svojich najnebezpečnejších konkurentov, Nemecko a Japonsko, že obsadia zahraničné trhy, že získajú svetové zásoby surovín a dosiahnu svetovú nadvládu.“ (Ekonomické problémy socializmu v ZSSR, 1952).

Ešte do neba volajúcejším by dnes vyzeralo ďalšie tvrdenie Stalina, ktoré vyslovil ako odpoveď na provokačné vyhlásenie agentúry Havas, ktorá obvinila sovietskeho lídra, že chce pokračovať vo vojne „čo najdlhšie, aby vyčerpal bojujúce strany“. **V Pravde z 1. 12. 1939 Stalin napísal: „nech by páni z agentúry Havas akokoľvek klamali, nemôžu oprieť, že:**

a) nebolo to Nemecko, kto napadol Francúzsko a Anglicko, ale že to bolo Francúzsko a Anglicko, ktoré napadli Nemecko a tým prevzali na seba zodpovednosť za súčasnú vojnu;

b) po začiatku bojov sa Nemecko obrátilo na Francúzsko a Anglicko s mierovými návrhmi a Sovietsky zväz tieto mierové návrhy Nemecka otvorene podporil, pretože si myslel a stále si myslí, že skoré ukončenie vojny by od základu uľahčilo štátom i národom;

c) vládnuce kruhy Anglicka a Francúzska hrubo odvrhli tak mierové návrhy Nemecka, ako aj pokusy Sovietskeho zväzu dosiahnuť rýchle ukončenie vojny. Také sú fakty.“

Nech nám dnes tieto slová znejú akokoľvek zvláštne, obráťme sa k faktom.

1. septembra 1939 sa začal lokálny ozbrojený konflikt medzi Nemeckom a Poľskom kvôli nedoriešenej otázke okolo nemeckého mesta Danzig (dnešný Gdansk). **Na celoeurópsku vojnu prerástol až 3. 9. 1939, keď Anglicko a Francúzsko vyhlásili vojnu Nemecku.** A svetovou vojnou sa formálne stal o niekoľko ďalších dní, keď vojnu Nemecku vyhlásili anglické dominiá.

Práve pre toto má Stalin pravdu: Tým, že Anglicko a Francúzsko vyhlásili vojnu Nemecku, rozdlužili lokálny nemecko-poľský konflikt na svetovú vojnu.

Prvý mierový návrh bol Angličanom doručený (cez poradcu nemeckého veľvyslanectva v Londýne Fritza Hesseho) už 1. 9. 1939, čiže niekoľko hodín po rozpútaní vojny s Poľskom. **V čase dvojtýždňovej nemeckej kampane bolo takýchto návrhov zaslaných ešte sedem. A okamžite po porážke Poľska prišlo známe Hitlerove oslovenie Anglicka a Francúzska z Reichstagu:** „Nevidím dôvody, kvôli ktorým má táto vojna pokračovať... iba ak dokáže napraviť podkopané financie niektorých

vojnových priemyselníkov a majiteľov novín alebo ešte nejakých internacionálnych biznismenov, zarábajúcich na vojne“...

Také sú fakty, ktoré rezumuje Stalin. Až útok Hitlera proti ZSSR v júni 1941 prinútil sovietske vedenie prehodnotiť ich a hľadať pomoc na Západe. **Vidíme teda, že v roku 1952 Stalin hodnotil „pomoc“ a ciele západných „priateľov“ úplne realisticky.**

Čo hovorila o príčinách vojny anglická historiografia v 50-tych rokoch? „Hitler si absolútne neželal ešte jednu veľkú vojnu,“ píše napríklad anglický historik Basil Liddel Hart, autor knihy „Druhá svetová vojna“, ktorá sa podľa všeobecnej mienky stala prvou „oficiálnou anglickou verziou vojny“. S názorom Liddel Harta sa stotožňuje aj anglický historik A. J. P. Taylor: „Čo neplánoval, to bola veľká vojna.“ (Druhá svetová vojna: Dva názory, M. – Mysl, 1952)

Samotný Liddel Hart je presvedčený, že Hitler mohol byť pripravený na veľkú vojnu a na zavedenie európskej nadvlády nie skôr, ako v roku 1947. Dovtedy by dobudoval a upevnil nemeckú ríšu, postavil si loďstvo, ktoré by dokázalo súperiť s anglickým, a aj strategické letectvo.

Lenže v roku 1939 mal armádu iba o trochu silnejšiu ako bola poľská a zaostávajúca za francúzskou. Pritom nemal loďstvo a predovšetkým na vojnu potrebné strategické suroviny (hlavne vlastné zdroje ropy). Nemecko teda nielenže nebolo schopné poprieť britskú svetovládu, no nemalo ani na to, aby dokázalo viesť dlhodobú kontinentálnu vojnu. **To až „neočakávaná politická obrátka Anglicka (čiže neblaho chýrne „záruky“, dané anglickým premiérom Chamberlainom Poľsku) urobila vojnu nevyhnutnou.“** Aj preto boli požiadavky Hitlera voči Poľsku mimoriadne mäkké.

Požadujúc návrat Danzigu (ktorý Poliakom aj tak formálne nepatrilo, pretože mal štatút slobodného mesta pod mandátom Ligy národov) a exoterritoriálnej cesty k nemu, Hitler navrhoval priznanie všetkých východných hraníc (čiže Poľsku by priznal Východné Sliezsko a ďalšie nemecké kraje, odtrhnuté od Nemecka Versailleskou zmluvou), pomoc vo vybavení poľského prístavu v Gdyni

a mierovú zmluvu na 50 rokov.

Poliaci, ktorí však dostali anglické „záruky“, odmietli prijať nemecké návrhy a, nakoniec, začali s represiami proti obyvateľom Danzigu a iným krajom, ktoré boli tiež osídlené Nemcami. Vyvolali tým vlnu emigrácie. V období marec–august 1939 utieklo do Nemecka pred poľským terorom vyše 70 tisíc Nemcov. Samotné Poľsko zahltala vojnová hystéria. Liddel Hart poznamenáva, že Poliaci sa Nemcom dokonca vyhrážali útokom jazdeckta na Berlín, sľubujúc dobyť ho za dva týždne.

Pochopiteľne, že európski historici poznajú tieto fakty. Napríklad anglický historik David Irving uverejňuje vo svojej práci „Hitlerova vojna“ poľské dokumenty, ktoré Nemci našli vo varšavských archívoch (po vojne bola ich pravosť potvrdená): Depeše poľských veľvyslancov z Washingtonu a Paríža odhaľujú štváčske pokusy Roosevelta vo vzťahoch Francúzska a Británie. V novembri 1938 William Ch. Bullit, jeho priateľ a veľvyslanec v Paríži uviedol Poliakom, že želaním prezidenta je „zrážka Nemecka a Ruska“, aby demokratické štáty mohli napadnúť Nemecko; na jar 1939 Bullit citoval Roosevelta, že sa mieni „zúčastniť vojny od začiatku a vstúpiť do nej na konci“ (David Irving. Hitler's War. 1977).

Americký profesor Charles Tansill takto rezumuje svoju štúdiu v roku 1952: „zdá sa, že existuje len jedno vysvetlenie úsilia Roosevelta o mier v Mnichove 1938 a jeho donútenie Anglicka, Francúzska a Poľska na vystúpenie proti Hitlerovi v roku 1939. Dané vysvetlenie je takéto: prezident vôbec nechcel, aby sa v Európe začala vojna, ktorá by sa mohla skončiť skôr, ako sa USA dokážu do nej zamiešať.“ (Charles C. Tansill. The Back Door to War. 1952)

Takže, kto predsa len začal 2. sv. vojnu?

Nenastal už čas nazrieť na udalosti tých čias nie očami zakrytými mýtmi liberálnych závesov? Rezumujúca téza musí byť asi taká, akú vyslovil Josif Stalin: na veľkej európskej vojne mali záujem nie iba nemecké, ale predovšetkým anglické a americké najvyššie politické a finančné kruhy, obávajúce sa rastu moci Nemecka a Ruska.

Ak dokážeme dostatočne jasne sformulovať túto tézu, ak ju dokážeme zdôvodniť a dostatočne hlasno vysloviť, potom sa hegemonia svetového liberalizmu, ktorý sa zbavuje svojich kríz cez „svetové vojny“ a drží sa predovšetkým na mýte o druhej svetovej, zrúti a tak mu nastúpi skorý a neslávny koniec.

V. Mikunda, podľa vz.ru z 1. 8. 2019

Viete, že...?

...po víťazstve v bitke o Moskvu v roku 1941, keď sa rozplynul mýtus o neporaziteľnosti nacistického Nemecka, bol vodca národov Josif Stalin zvolený aj za čestného náčelníka 27 indiánskych kmeňov USA, Kanady a strednej Ameriky?

Pochopiteľne, že k tejto novej funkcii, ktorú mu priznala Indiánska konfederácia Ameriky, dostal aj adekvátnu indiánsku členku, ktorá sa dnes nachádza v Múzeu súčasných dejín Ruska. Táto pocta Stalinovi sa vtedy stala veľkou senzáciou, neobišlo ju ani jedno americké médium.

Členka bola zošitá z rôzneho peria, stužiek a gorálikov. V tradičných pôvodných indiánov tento symbol určoval nielen štatút vojenského lídra, ale priznávala sa mu ním aj duchovná a obranná sila.

V tých rokoch sa Stalinovi nedalo osobne odovzdať členku, preto ju vodca irokézskoho kmeňa mohawkov Paul Horn (s indiánskym menom „Spadnuté stromy“) odovzdal vo februári 1942 v New Yorku s indiánskymi rituálmi predsedovi americkej spoločnosti vojnovnej pomoci Rusku Edwardovi Carterovi. Do Stalinových rúk sa členka dostala až 9. 12. 1944. Ten ju umiestnil do štátneho Múzea revolúcie. Dnes sa nachádza v Múzeu súčasných dejín Ruska, ktoré je nástupcom Múzea revolúcie.

...na jeseň 1944 Luftwaffe prehrávala na nebi tak na východnom, ako aj na západnom bojisku, napriek tomu, že mala vo svojich radoch najviac leteckých es?

V roku 1944 nemecký letecký priemysel napol všetky sily a na nejaký čas sa kvantitatívne vyrovnal produkcii ZSSR.

Na prikrytie ríšskeho neba od mohutného spojeneckého bombardovania a očakávania spojeneckého výsadku v Normandii Nemci na západe držali väčšiu časť stíhacieho letectva, kým na východe mali viac bombardovacieho, bitevného a prieskumného letectva.

V ZSSR v roku 1940 vyrobili o 40 % viac lietadiel, ako vyprodukovali Nemci. No a v roku 1944 sa Sovieti dotiahli na Nemcov i kvalitatívne. Pri niektorých modeloch ich dokonca prevyšovali.

Od roku 1943, keď bolo vyzabíjaných veľa nemeckých es, začala sa prejavovať obrovská priepasť vo vedomostiach o materiálovej časti lietadiel medzi skúsenými leteckými esami a nováčikmi. Navyše sa kvôli potrebe znižovania materiálových nákladov začali na nemeckých lietadlách objavovať časti drevených konštrukcií.

Nemci tiež spočiatku nedocenili spojenecké bombardovanie nemeckého priemyslu, mysliac si, že ide o dočasný faktor. Ibaže spojenci bombardovali Nemecko metodicky, výrobu za výrobou, pričom mohutnosť bombardovania neustále stupňovali.

Nemeckí letci boli za letecké úspechy vysoko hodnotení. Zostrelenie štvormotorového bombardéra v leteckej zostave sa oceňovalo 3 bodmi, zostrelenie zaostávajúceho bombardéra 2 bodmi a stíhača 1 bodom. Na získanie nemeckého kríža v zlate musel letec dosiahnuť 20 bodov a na Rytiersky kríž 40 bodov.

...okrem Nemecka (3 300 000 vojakov v pozemných vojskách, 250 000 príslušníkov Luftwaffe, 150 000 príslušníkov Waffen SS a námorníkov v Kriegsmarine) zaútočili proti ZSSR 22. 6. 1941 ešte aj armády okolo 15 štátov?

Boli to vojská zo Slovenska (cca 50 000), Maďarska + Rumunska (150 000–630 000), Španielska, Portugalska, Francúzska, Beneluxu, Škandinávie (Nóri – 67 000–90 000, Fíni – 430 000–500 000), Talianska (629 000)...

Napriek tomu sa však početný stav vojsk vtedajšej európskej únie na východnom fronte začal už v zime 1941 znižovať. Prečo? Pretože dopĺňanie okupačných armád nedokázalo nahrádzať straty, ktoré im spôsobovali červenoarmejci.

Pokiaľ v júni 1941 bolo na východnom fronte 5,5 milióna vojakov, ku koncu roka 1944 ich bolo už len 4,2 milióna. Celkovo Nemci povolali do zbrane od 1. 6. 1939 po 30. 4. 1945 17 893 200 ľudí. Z nich 2 milióny povolali späť do priemyslu.

V obrane proti nim stálo v júni 1941 2 680 000 červenoarmejcov na fronte pri celkových počtoch 5,5 milióna vojakov. V zálohe bolo 12 miliónov záložníkov. V júni 1942 už bolo na fronte 5 313 000 vojakov a 313 000 v lazaretoch.

V júli 1943 bolo na fronte 6 724 000 červenoarmejcov a v lazaretoch 446 445 vojakov.

V januári 1945 stálo proti Nemcom 6 532 000 vojakov, z toho 360 000 Poliakov, Rumunov, Bulharov a Čechov so Slováckmi.

V apríli 1945 sa počet vojakov na východnom fronte znížil na 6 410 000, z čoho Poliakov, Rumunov, Bulharov a Čechov so Slováckmi bolo 450 000.

Najvyšší počet Wehrmachtu v zbrani bol dosiahnutý 1. 6. 1944 – 9 420 000 vojakov.

Dňa 17. 10. 1944 sa začali do zbrane povolávať deti vo veku 16 rokov.

Keď sa 2. 5. 1945 boje o Berlín skončili, Hitler mal ešte k dispozícii 3 190 000 vojakov.

A. Mikundová a – r –

- **Banská Bystrica, Tr. SNP:** Margita Krčová 87 rokov.
- **Banská Bystrica, Tr. SNP, Jána Rýsa:** Mgr. Ivan Bartoš 60 rokov.
- **Bratislava 7:** Anna Brázdo-
vičová 83 rokov.
- **Bratislava 18:** Klára Koči-
cová 80 rokov.
- **Bežovce:** Anna Popovičová 81 rokov.
- **Dobšiná:** Mária Fajdeková 65 rokov.
- **Dolná Krupá:** Emília Bach-
ratá 75 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Eva Vala-
chová 75 rokov.
- **Dunajská Streda:** Vlastimil
Bránka 85 rokov.
- **Dúbravka:** Anna Adamová 89 rokov.
- **Hatalov:** Michal Leško 65 rokov.
- **Hniezdne:** Alžbeta Dubje-
lová 92 a Peter Simák 65 ro-
kov.
- **Jasenie:** Jozef Bakoš 94
a Ing. Juraj Šteňo 89 rokov.
- **Kaluža:** Michal Kováč 65 rokov.
- **Klenovec:** Pavel Dovala 83 rokov.
- **Lehota pod Vtáčnikom:** Anton Turčan 70 rokov.
- **Lipany:** Anna Timčová 88 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Peter Házy 55 rokov.
- **Medzilaborce:** Emil Kor-
páš 65 a Lenka Hudáková 30 rokov.
- **Michalovce:** Anna Todorová 92, Mária Valisková a Ing. František Uhaľ 83, Martin Fedorko 70 rokov.
- **Miežovce:** Ing. Božena Holičková 75 rokov.
- **Nitra – Horné mesto:** Jo-
zefína Maťová 91, Viliam Babka 89, Alžbeta Kuková 88 a Hilda Tóthová 75 rokov.
- **Nové Mesto nad Váhom, gen. Institorisa:** Viera Remencová 82, Kamila Smiteková 60 a Michal Bartek 20 rokov.
- **Očová:** Pavel Huliak 75 rokov.

- **Ostrý Grúň:** Stanislava Bratková 45 rokov.
- **Palín:** Mária Iškovská 88 rokov.
- **Pavlovce n/Uhom:** Mária Mesarošová 96 rokov.
- **Pezinok:** Anna Lovičová 95 a Mária Markeová 92 rokov.
- **Pohorelá:** Mária Datková a Matej Halaj 75, Anna Čupková 70 a Darina Školníková 55 rokov.
- **Považská Bystrica:** Vlasta Sychrová 83 rokov.
- **Prašník:** Ľubica Obuchová a Svetozár Kubiš 70 rokov.
- **Prešov klub pri ZV SR:** Martin Vasočák 50 rokov.
- **Rimavská Sobota 2:** Ľudmila Šimková 70 a Mgr. Ingrid Šulková 50 rokov.
- **Rimavské Brezovo:** Viera Feješová 65 rokov.
- **Slovenská Ľupča:** Želmíra Korónyová 96, Štefan Kišš a Alžbeta Gálusová 75, Ján Bobák 70 a Emília Polievková 70 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Andrej Kičura 83 rokov.
- **Strážske:** Eduard Mikloš 70 rokov.
- **Sučany:** Elena Jamrišková 89 a Johana Stanová 86 rokov.
- **Tlmače:** Eva Éhnová 65 rokov.
- **Trenčianske Teplice:** Soňa Václavová 75 rokov.
- **Trnava 1:** Brigita Horanová 95, Jaroslav Žilák 92 a Ing. Mojmir Kováč 81 rokov.
- **Turany:** Emília Revalová 88, Janka Škutová 70 a Jozef Frkán 65 rokov.
- **Veľký Lipník:** Mária Halčáková 86 rokov.
- **Zalužice:** Ľudmila Gubiková 80 rokov.
- **Zvolen – Centrum 1:** Ing. Ján Gubčo 90 rokov.
- **Zvolenská Slatina:** Mária Melicherčíková 70 a Viera Hanulíková 65 rokov.
- **Žiar nad Hronom:** Katarína Fabanová 80 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Navždy sme sa rozlúčili

- **Bojnice:** s 88-ročným Mgr. Emilom Danekom.
- **Bratislava 39:** s 94-ročnou Emou Panovovou-Weiser.
- **Breznička:** so 68-ročným Milanom Šulajom.
- **Kalinovo:** s 86-ročným Milanom Lacom.
- **Kšinná:** so 74-ročným Jánom Filom.
- **Michalovce:** s 88-ročným Pavlom Šaraničom, 73-ročnou Helenou Čáčkovou, 71-ročným Štefanom Roľárom a 92-ročnou Alžbetou Roľárovou.
- **Ozdín:** s 90-ročnou Emíliou Valachovou.

- **Partizánske:** s 80-ročným Antonom Hudokom.
- **Považská Bystrica:** so 78-ročnou Jozefínou Mušákovou.
- **Slovenská Ľupča:** so 66-ročným Miroslavom Macákom a 86-ročnou Blaženou Bruchánikovou.
- **Vojčice:** so 72-ročnou Annou Geciovou.
- **Zvolen – Centrum 1:** so 72-ročným Milanom Kišom.

Češť ich nehynúcej pamiatke!

Češť pamiatke Jána Fančoviča!

Neúprosný a nepodplatiteľný zákon prírody, podľa ktorého sa človek rodí, žije a umiera odvedol z našich radov človeka s veľkým „Č“, spolupracovníka, spolubojovníka a kolegu, hrdého Slováka – dlhoročného člena SZPB, podpredsedu oblastného výboru v Trnave JUDr. Jána Fančoviča. Jeho šlachetné srdce dotieklo 22. augusta 2019.

Narodil sa 28. 1. 1950 v Zavaré, v rodnej dedine ukončil ZDŠ, po ktorej študoval na SPŠ hutníckej v Košiciach. Túto úspešne ukončil v roku 1969. Nasledovala vojenská základná služba v škole dôstojníkov v zálohe v Poprade.

Už tu sa zaujímal o život a prácu mladých ľudí. Toto jeho zaniehanie ho viedlo po celý život na každom kroku a pracovisku. K jeho plnohodnotnému naplneniu ho viedlo sústavné vzdelávanie, či už štúdiom na Vysokej škole pozemného vojska hrdinu ZSSR Ľudvika Svobodu, alebo právnickej fakulty Komenského univerzity v Bratislave a získaním titulu doktora práv.

Počas bohatého, plnohodnotného pracovného pôsobenia na rôznych pracoviskách a funkciách dosahoval vždy len veľmi dobré a výborné výsledky. V práci bol disciplinovaný, čestný, dôsledný, náročný, priateľský, ochotný vždy pomôcť a poradiť. Zodpovedne sa staral o rodinu. Tá mu potom bola oporou v najťažších chvíľach, keď sa u neho prejavili vážne zdravotné problémy.

Za službu pre vlasť a zodpovednú prácu mu boli udelené medaile a vyznamenania: Rád práce, vyznamenanie Za chrabrosť,

medaila Za zásluhy o obranu vlasti, Pamätná medaila pri príležitosti začiatku výroby v TAZ Trnava v roku 1977, Plaketa za zásluhy o výstavbu a rozvoj mesta Hlohovec, Pamätná medaila 50. výročia SNP, Medaila M. R. Štefánika III. stupňa a Medaila k 70. výročiu SNP udelená ZO SZPB mikroregiónu Zavar – Brestovany – Lovčice.

V roku 1978 ako 28-ročný vstúpil Ján Fančovič po vzore svojho otca dobrovoľníka Trnavskej posádky v SNP do SZPB, v ktorom zastával rôzne funkcie: predsedu ZO SZPB mikroregiónu Zavar – Brestovany – Lovčice, podpredsedu Oblastného výboru SZPB v Trnave a určitú dobu člena redakčnej rady dvojtyždenníka Bojovník.

Pričinil sa o rekonštrukciu pomníka padlých vo vojnách v rodnej obci, aktívne sa podieľal na organizovaní Zavorskej litery – súťaže pre žiakov základnej školy, ako súčasť výchovy k vlastenectvu a antifasizmu. Organizoval aj spoločné, pútavé a poučné návštevy miest bojov Trnavskej vojenskej posádky v priestore Žarnovica – Horné Hámre a zájazdy do bývalých koncentračných táborov.

Ján Fančovič vždy spomínal, aké máme obrovské šťastie, že

sme generácia povojnových detí, ktorá nemusela bojovať so zbraňou v ruke. A že našou zbraňou má byť presvedčenie a odhodlanie aktívnou prácou a ráznym slovom hájiť mier a slobodu, ktorú nám vybojovali naši dedovia a otcovia.

Prácu pre Zväz vykonával Ján Fančovič s plným nasadením. V kontakte sme boli aj v čase jeho zhoršeného zdravotného stavu a riešili sme otázky napredovania práce Zväzu podľa odkazu našich hrdinských predkov.

Nikdy nezabudnem na jeho slová, vyslovené na ostatnej oblastnej konferencii SZPB v marci tohto roku, aby sme štafetu našich predkov hrdo niesli vpred a nedopustili falzifikáciu výsledkov protifašistického národnoslobodzovacieho zápasu a výsledkov 2. svetovej vojny.

Pri rozlúčke nad rakvou som mu sľúbil, že v tomto budeme v dnešnom rozporuplnom svete pokračovať.

Janko, to ti naozaj sľubujem!

Jozef Petráš

predseda Oblastného výboru SZPB v Trnave

Odišiel dlhoročný protifašistický bojovník

Dňa 19. septembra 2019 nás vo veku 88 rokov navždy opustil dlhoročný bojovník za právo a spravodlivosť v našom zväze pplk. v. v. Pavol Šaranič.

Po skončení ZDŠ v Bánovciach nad Ondavou, kde sa aj narodil, odišiel na dvojročnú poľnohospodársku školu v Michalovciach a následne na ročnú školu technickú do Košíc. V roku 1954 nastúpil na Vyššiu dôstojnícku školu v Martine, kde skončil ako vojak z povolania v hodnosti poručík.

Celý svoj život venoval vojenskej službe, ale jeho myšlienky boli stále spojené s jeho citom pre spravodlivosť a poriadok, prešiel viacerými vojenskými funkciami, ale bol aj učiteľom výzbrojnej techniky a zbraní na VKVŠ VŠT Košice.

S manželkou, tiež dlhoročnou členkou SZPB, vychoval dve deti, z ktorých mal radosť, že kráčajú v jeho stopách.

Po odchode do výslužby vstúpil v roku 1999 do radov

odbojárrov v ZO SZPB Michalovce 1, kde sa neskoršie na dlhé roky stal jej predsedom. Organizáciu oživil a dodal jej sily, aby bola nosnou v okresoch Michalovce a Sobrance. Jedno obdobie, po odstúpení vtedajšieho predsedu okresného výboru SZPB v Michalovciach, sa stal jej predsedom

a predsedom OblV SZPB Michalovce.

Za svoju dlhoročnú prácu bol vyznamenaný všetkými medailami ÚR SZPB, ako aj vojenskými a zahraničnými oceneniami.

Jeho srdce dotieklo a v tichosti odišiel tam, kde už v pohodičke môže sledovať, ako sa ďalej pokračuje v jeho začatej práci a či bude tá spravodlivosť a poriadok, za ktorú celý život bojoval, naďalej aspoň v takom duchu dodržiavaná, ako za jeho života.

Pavol, zo srdca Ti ďakujem všetci členovia Tvojej ZO SZPB, ale aj členovia Oblastného výboru SZPB Michalovce za Tvoju celoživotnú prácu. Budeme na Teba v tichosti spomínať, ale aj si Ťa pripomínať pri všetkých našich podujatiach, či už v meste alebo v okresoch Michalovce a Sobrance.

Marián Lukáč, tajomník OblV SZPB Michalovce

Vďaka Vám za podporu

Predsedovi SZPB, ústrednej rade i do našej redakcie stále prichádzajú písomné i telefonické vyjadrenia podpory nášho zásadového postoja proti premenovaniu časti Námestia SNP v Bratislave. Za všetky uverejňujeme tri a k nim stanovisko bratislavského oblastného výboru SZPB a Ústrednej rady SZPB

Napríklad **Anna Iváková** informuje, že napísala poslancovi svojej MČ Tomášovi Korčekovi, aby nehlasoval za navrhovanú zmenu a pripája k tomu aj zdôvodnenie. Uvádza tiež, že „iba“ obyvateľkou Bratislavy, nepatriaca ku žiadnemu politickému zoskupeniu“.

Ostré odsúdenie počínania Mesta Bratislava vyjadruje aj **568 členov oblastnej organizácie SZPB okresov Michalovce a Sobrance**. Žiadajú kompetentných poslancov mestského zastupiteľstva v Bratislave, aby si zachovali chladnú hlavu a nepodliehali nátlaku „INÝCH“, ktorým je Námestie SNP trňom v oku. Oznamujú, že „Bratislava je aj naša, nie je len pre nejakých dobrodruhov. Je to naše hlavné mesto. Uvedomte si to páni poslanci a pán primátor!“

Zo **ZO SZPB v Partizánskom** prišli ostré slová, že „pán primátor sa nedokáže inými motivačnými, či hmatateľnými výkonmi zviditeľniť“, tak si hľadá provokačné, ponižujúce objavy roka“...

* * *

Mimoriadne dôležité je stanovisko k tejto téme **oblastnej organizácie SZPB Bratislava**, ktoré prinášame v plnom znení.

„Členovia SZPB uvítali iniciatívu bratislavskej samosprávy na rekonštrukciu Námestia SNP s cieľom dať mu reprezentatívnejšiu a zároveň aj ľudskjšiu, prívetivejšiu tvár, akú si nepochybne zaslúži tento ústredný verejný priestor hlavného mesta Slovenskej republiky.

Zásadne však nesúhlasíme s návrhom premenovať jeho dolnú časť, v tomto prípade na Námestie Nežnej revolúcie. A to z hľadiska logického, technického, historického a najmä spoločensko-politického.

Tento priestor má síce netradične pretiahnutý tvar, čo v histórii spôsobila jeho poloha za mestskými hradbami, ale v 80. rokoch 19. storočia už dostal jeden jednotiaci názov. Ten sa postupne v jednotlivých režimoch menil, ale už od roku 1962 nesie čestné pomenovanie Námestie SNP, teda už 57 rokov, čo je zďaleka najdlhšie v celej jeho histórii. Tento názov sa už vžil vo vedomí viacerých generácií nielen Bratislavčanov, ale celého Slovenska, pretože sa aj na ňom tvorili novodobé dejiny nášho národa a štátu. **Zo všetkých oblastí republiky dostávame od členov SZPB rozhorčené listy** protestujúce proti návrhu premenovať čo len časť námestia, ktoré pokladajú i za svoje hlavné námestie.

Názvoslovné rozčleňovanie tohto verejného priestranstva považujeme za nesprávne, navyše sa pripravovalo bez predbežnej diskusie nielen s odborníkmi, ale aj bez občanov nášho mesta, protifašistických odbojárov nevynímajúc. Okrajovanie z Námestia SNP sa dá chápať aj ako pokus o znížovanie významu tejto dejinnej udalosti, ktorú nielen Slováci a Slovenky, ale i ostatný demokratický svet považuje za vyvrcholenie antifasistického hnutia na Slovensku, čo dosvedčujú početné delegácie diplomatických misií pri pietnych aktoch koncom každého augusta v Bratislave a Banskej Bystrici. Súčasne sa obávame, že takéto nedomyslené rozhodnutie otvorí Pandorinu skrinku a môže spustiť lavínu premenúvania v iných mestách.

Túto iniciatívu vážne spochybnili všeobecne uznávaní historici, napríklad Ivan Kamenec, Dušan Kováč a Stanislav Mičev, jeden z predstaviteľov Novembra 1989 Milan Kňažko a ďalší činitelia niekdajšej VPN. Mimochodom, ťažisko masových

zhromaždení pred 30 rokmi bolo v hornej časti tohto námestia, a nie pred Starou tržnicou.

Sme presvedčení, že historické udalosti spojené so 17. novembrom 1989 si zaslúžia, aby bolo s nimi v Bratislave spojené pomenovanie námestia či ulice, ale zdôrazňujeme, že dôstojného verejného priestranstva. Za ten nepokladáme dolný koniec Námestia SNP, ktorý ani z urbanistického hľadiska nespĺňa základné kritériá pre plnohodnotné samostatné námestie.

Ak nie je vôľa premenovať napríklad susedné Kamenné námestie (dnes sú v Bratislave všetky námestia kamenné), ponúka sa celá novo budovaná štvrť moderného centra nášho hlavného mesta v lokalite Pribinova.

Vážené pani poslankyne a vážení poslanci, nešité názvy centrálnych námestí Bratislavy horúcou ihlou iba preto, že máme predo dvermi 30. výročie Novembra 1989. Treba si radšej všetko poriadne zvážiť, aby ste neskončili ako Vaši predchodcovia, ktorí rozhodli, že sa Námestím A. Dubčeka stane zákruha ulice hore Vodným vrchom, Námestím F. Liszta nepríjemná križovatka pod Hlavnou železničnou stanicou a Námestím Mateja Korvína lichobežníkovitý výsek v oceľovo-sklenenej budove.

Radšej trikrát merajte, ale nerezte z Námestia Slovenského národného povstania!

Za Oblastný výbor SZPB Bratislava jeho predsedu Martin Krno, v. r.

Zo stanoviska Predsedníctva ÚR SZPB

SZPB s ukrajovaním priestoru a paralelne s tým aj významu Námestia SNP kategoricky nesúhlasí, pretože to vníma ako ponižovanie toho najpozitívnejšieho, za čo skutoční slovenskí vlastenci bojovali na vojnovom poli a za čo preliali aj svoju krv. Povedané inak, všetci tí, ktorí dnes hlasujú za odobratie časti priestoru Námestia SNP, hlasujú aj za znížovanie jeho významu v slovenských dejinách.

SZPB už neraz vyjadril svoje principiálne jednoznačné stanovisko, že ak sa má 17. november 1989 vnímať ako pokračovanie nastolovania demokracie na Slovensku, nemá sa to robiť na úkor symbolu SNP. Pretože ten, kto sa vyberie touto cestou, automaticky dáva „karte blanche“ budúcim generáciám, aby sa zachovali rovnako, aby si naše časy rovnako (ne)vážili, ako si súčasná generácia bratislavských konšelov (ne)váži časy svojich otcov a dedov.

SZPB jednoznačne súhlasí so stanoviskom svojho predsedu Pavla Sečkára, ktoré vyslovil pre médiá hneď 24. 9. 2019, že symbol novembra 1989 by mal byť zvečnený inak a dôstojnejšie. Jednak na väčšom a nie malom trhovom námestí, a zároveň tak, aby sa význam Novembra 1989 nevyvyšoval na úkor ponižovania a zneuznávania symbolu Slovenského národného povstania. Pretože nie november 1989, ale SNP 1944 tvorí skutočný základ existencie súčasnej Slovenskej republiky.

Za správnosť Ing. Pavol Sečká, PhD., v. r.

— r —, snímka google.com

Bude symbolom „nežnej revolúcie“ tržnica, ako symbol, že november 1989 bol skôr v zákulisí zobchodovaný?

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 4)

zodpovednosť za rozpútanie 2. sv. vojny rovnako na fašistické Nemecko a na ZSSR! V tomto duchu 19. 9. tohto roku prijal uznesenie aj Európsky parlament.“

„Čiže za najhoršiu vojnu v histórii ľudstva sú podľa Západu zodpovední Hitler a Stalin a oni – Anglicko, Francúzsko, Taliansko... nič, ‘oni muzikanti’. **Títo muzikanti takticky mlčia o svojej kolaborácii s Hitlerom o tom, že mu doslova podhodili bezbranné Československo, aby sa zachránili.**“

Podľa slov Belousovej je smutné, že sa v Česku dnes nájdu historici, ktorí stratili akúkoľvek národnú a ľudskú hrdosť a v rámci lezenia do zadku Západu, EÚ aj USA sú ochotní nazvať zradu víťazstvom diplomacie a brať zodpovednosť za zradu mocností na seba. „To už nie je ani podliezavé, to je proste odporné, úbohé správanie otrokov, ktorí budú bozkávať ruky pánov aj keby ich bičovali,“ prízvukuje.

Omnoho nebezpečnejšie je však podľa politickej uznesenie, ktoré veľkou väčšinou prijal Európsky parlament. „Doslova sa v ňom hovorí o spoločnej zodpovednosti Hitlera (Nemecko) a Stalina (ZSSR) za rozpútanie 2. sv. vojny! Ani slovo o tom, kto dostal Hitlera k moci, kto ho financoval, kto zväčšoval jeho apetít v dobývaní území svojou zbabelosťou a zrádžaním spojencov.“

„Všetky tieto snahy nie sú náhodné, naopak sú dlhodobo pripravované a majú jasné ciele. Ide o zmenšenie zodpovednosti Nemecka, ak nie celkom jeho zbavenia zodpovednosti za vyvolanie 2. sv. vojny a jej prenesenie na totalitné režimy – fašizmus a komunizmus, ktoré už dlhodobo západná demokracia stavia na rovnakú úroveň,“ upozorňuje.

Ďalším, a podľa Belousovej hlavným cieľom, je ukradnúť víťazstvo nad fašizmom a nacizmom ZSSR a Červenej armáde. „A potom už je ľahké dosadiť do role víťaza USA a ich západných spojencov – Francúzsko, Taliansko, Anglicko. Práve tých, ktorých zásluhy na porážke nacistického Nemecka sú minimálne v porovnaní s obeťami, ktoré priniesli národy ZSSR a terajšieho Ruska.“

HSP, 29. 9. 2019

■ Španielsky najvyšší súd povolil exhumáciu diktátora Franca

Vyslovil tak súhlas s plánom vlády na prenesenie jeho tela zo štátneho mauzólea, informovala agentúra AFP.

V jednomyselne prijatom verdikte sudcovia rozhodli „úplne odmietnuť odvolanie podané rodinou v súvislosti s exhumáciou Francisca Franca“, píše sa v rozhodnutí najvyššieho súdu.

Španielski zákonodarcovia vlni v septembri schválili zákon z dielne socialistickej vlády, ktorý umožňuje exhumáciu Francových pozostatkov.

Vláda chce, aby bolo zabalzamované telo generála prenesené z impozantného mauzólea v Údolí padlých pri Madride na verejný cintorín na predmestí španielskej metropoly.

S tým však nesúhlasila Francova rodina, ktorá sa v tejto súvislosti obrátila na najvyšší súd. Ten preto v júni exhumáciu pozastavil, až pokiaľ sa celé konanie neuzavrie.

Francisco Franco vládol Španielsku tvrdou rukou od konca občianskej vojny (1936–1939) až do svojej smrti v roku 1975. Španielska vláda ho chce pochovať na madridskom cintoríne Mingorrubio El Pardo, kde spočíva aj generálova manželka Carmen.

Pravda.sk, 24. 9. 2019

■ Estónsko poprela fakt oslobodenia štátu Červenou armádou

Ministerstvo zahraničia Estónska vyhlásilo, že Červená armáda neoslobodzila krajinu od nemecko-fašistických okupantov a nazvalo „historicky nepresnými“ vyhlásenia MZV RF o oslobodení tohto štátu.

„Popierame historicky nepresné vyhlásenia MZV RF o tom, že Estónsko bolo „oslobodené“ sovietskymi vojskami. Estónska republika sa nezúčastnila v druhej svetovej vojne, ale bola okupovaná tak nacistickým Nemeckom, ako aj Sovietskym zväzom. Takzvané oslobodenie bolo okupáciou, ktorá trvala takmer 50 rokov,“ cituje vyhlásenie ministerstva RT.

Ruské veľvyslanectvo v Estónsku vyhlásilo, že „každá strana má svoj názor, no pravda môže byť len jedna a tá sa zakladá na faktoch“.

„Oni hovoria, že Červená armáda oslobodila Estónsko v septembri 1944, nesúc obrovské straty po krvavých bojoch s nacistami,“ dodali v diplomatickom zastupiteľstve.

Podľa vz.ru, 23. 9. 2019

Pravidlá ruskej mafie

V Rusku má mafia názov „vor v zakone“ (volný preklad „zlodej v zákone“). Podľa legendy sa o vznik jej zákonov údajne zaslúžil Miška Japončík (1891–1919), lenže oficiálne sa to potvrdiť nedá.

Nech je ako je, dodržiavanie týchto zákonov musí byť bezvýhradné, v opačnom prípade oficiálne korunovaný „zlodej v zákone“ môže byť zbavený privilégií.

Základné pravidlo znie: správny „zlodej v zákone“ nesmie spolupracovať s predstaviteľmi úradnej moci, čo sa týka všetkých štátnych a samosprávnych zamestnancov, teda nielen policie a vyšetrovateľov. Ruský mafián nesmie oficiálne vstúpiť

do manželstva, ani slúžiť v armáde, či vstupovať do politických strán a zastávať akékoľvek posty v štátnej službe. Ak sa dostane do basy, nesmie ju opustiť predčasne na základe podmienenej dohody. Veď inak by sa musel kontaktovať so špeciálnou komisiou.

Čo sa týka oficiálneho man-

želstva, jeho zákaz má racionálny dôvod. Existencia manželky a detí robí zo „zlodej v zákone“ zraniteľného človeka. No a cez neho je potom zraniteľná aj celá mafiánska partia.

Odsudzuje sa tiež akýkoľvek stály vzťah so ženami, pretože milovaná môže byť nasadenou agentkou alebo informátorkou. Preto sa „zlodej v zákone“, ak aj má stálu milenkú, zvyčajne s tým nechváli.

Zaujímavé je tiež pravidlo, že „zlodej v zákone“ musí vždy a načas platiť svoje dlhy, nesmie žiť v blahobyte, inak by naň mohlo padnúť podozrenie, že si prisvojil čosi zo spoločného.

Podľa directadvert.ru

HISTORICKÝ KALENDÁR

27. september 1938 – N. Chamberlain odmietol poskytnúť pomoc ČSR a to isté urobilo i Francúzsko.

27. september 1941 – Podpísaná je sovietsko-československá vojenská dohoda, ktorá nadväzovala na dohodu z 18. 7. 1941 o riešení právneho postavenia a kontinuity Československa. Sovietska vláda prijala rozhodnutie povolávať do československých jednotiek na území ZSSR „sovietskych občanov československej národnosti“.

Čs. národnoslobodzovacie hnutie mohlo od 18. 7. 1941 vystupovať ako spojenec ZSSR.

27. september 1944 – Predsedníctvo SNR v B. Bystrici prijalo uznesenie, podľa ktorého občania v partizánskych oddieloch, resp ich rodinní príslušníci, majú tie isté zákonné nároky na vyživovacie príspevky ako príslušníci vojska v rámci platných predpisov.

28. september 1944 – Na základe dohody veliteľa HG Otomara Kubalu a veliteľa špeciálnej SPS (Slovenská pracovná služba) s Ministerstvom národnej obrany SR z tohto dňa o prevode 200 príslušníkov SPS do armády, boli zverbovanci dislokovaní do pásma schutzzone, čím sa znížili na „janičiarsku službu proti vlastnému národu...“ Touto dohodou sa vytvorili podmienky na sformovanie jadra protipartizánskej jednotky Edelweis z roty Slovákov.

28. september 1944 – SNR prijala uznesenie o vzájomnom vzťahu domáceho a zahraničného odboja. Definovalo vzájomný pomer domáceho a zahraničného odboja tak, že politickú moc na oslobodenom území má SNR a exilovou vládou vyslaný vládny delegát mal len úlohu prostredníka medzi SNR a exilovou vládou.

29. september 1938 – Podpis Mnichovskej dohody (Nemecko, Taliansko, V. Británia a Francúzsko). 30. 9. 1938 Petržalka a Devín pripadli nemeckej ríši.

29. september 1944 – Vlasovci odviekli 144 občanov zo Sklabine do Martina. 65 z nich odviezli do Nemecka a 48 vlastnencov z Turca popravili 3. 10. Na Bukovinách.

30. september 1944 – Od 29. 8. sa povstalecké vojsko nazývalo 1. československá armáda. Od 30. 9. sa začalo nazývať 1. československá armáda na Slovensku.

30. september 1944 – Začala sa nová etapa deportácií. Za obeť jej padlo 13 tisíc ľudí.

30. september 1944 – Slovensko bolo zaradené do opevňovacieho systému Veľkonemeckej ríše.

2. október 1939 – Francúzsky predseda vlády Eduard Daladier a čs. veľvyslanec Štefan Osuský podpisujú dohodu o formovaní československých vojsk vo Francúzsku.

6. október 1938 – Podpredseda HSLS Jozef Tiso zvolal do Žiliny členov Výkonného výboru HSLS, pripojili sa aj členovia iných politických strán a bola vyhlásená autonómia Slovenska (v rámci ČSR). Tiso bol vymenovaný za ministra pre správu Slovenska.

6. október 1944 – O 6.00 hod. 6. 10. 1944 prekročili jednotky 1. čs. armádneho zboru v ZSSR Duklianský priesmyk. V súčasnosti so 67. streleckým (I. S. Šmigo) a 31. tankovým zborom. Deň hrdinov Karpatsko-duklianskej operácie.

7. október 1944 – Americká 15. letecká armáda bombardovala Nové Zámky.

8. október 1944 – Čs. samostatná obrnená brigáda sformovaná v Anglicku sa presunula na európske bojisko a zaujala postavenie pri nemeckej pevnosti Dunkirchen.

8. až 12. október 1944 – Prebieha slávny povstalecký protiútok jednotiek 2. čs. paradesantnej brigády v ZSSR v priestore Železná Breznica – Trnavá Hora. Dňa 10. októbra dobyli Jalnú a o dva dni na to Hronskú Dúbravu.

9. október 1944 – Predseda vlády SR Š. Tiso a nemecký veľvyslanec H. E. Ludin podpísali medzistátnu dohodu o zásobovaní nemeckých vojsk na Slovensku so spätnou platnosťou od 1. 9. 1944. SR sa zaväzovala uhradiť výdavky, ktoré boli spojené s pôsobením nemeckej armády na jej území.

14. október 1944 – Ingr oznamuje Viestovi: „Nariadil som generálovi Pikovi už 20. septembra, aby prerokoval podriadenie leteckého pluku a 1. čs. zboru (v ZSSR) Tebe ihneď, ako dôjde k jeho spojeniu s vojskom na Slovensku... Súdim, že za dnešného stavu vojenskej organizácie na Slovensku by bolo účelnejšie vyňať zo zboru niektoré prvky a podriaďiť ich priamo armáde (Viestovej)... Mám na mysli predovšetkým parabrigádu... Rovnakým spôsobom by mohli byť použité 1. a 3. brigáda zboru, čím by mohlo byť veliteľstvo zboru zrušené...“

17. október 1944 – V noci zo 17. na 18. 10. 1944 boli jednotky 2. čs. paradesantnej brigády vystriedané jednotkami III. TS a sústredené do priestoru Badína, Vlkanovej a Sielnice na reorganizáciu a doplnenie.

ZRNKÁ HUMORU

– Jožo, kedy si vlastne skutočne spoznal svoju ženu?

– Hmm, asi rok po svadbe!

* * *

– Drahý, som ideálna žena?

– Ty ideálnu ženu prekonávaš o 50 kg.

* * *

Manželská hádka:

On: – Prosím ťa, nerozčuľuj ma, lebo vo mne prebudíš zvieru!

Ona: – Myslíš si, že sa bojím somára?

* * *

Manželia na opere

Ona: – Jano, niekto tu spí!

On: – A kvôli tomu ma budíš?

* * *

Roztržitá manželka hovorí manželovi:

– Chcela som ti kúpiť

kravatu a kúpila som len sebe kabelku!

* * *

Manželská hádka vrcholí:

Ona zúri a vykrikuje: –

Radšej som sa mala vydať za diabla, než za teba, tyran jeden!

– Ale moja milá, ty sama predsa dobre vieš, že manželské zväzky medzi najbližšími príbuznými nie sú povolené!

* * *

– Miláčik, keby som spadla do rieky, skočil by si pre mňa?

– Keď ti poviem, že áno, tak spadneš?

* * *

– Môj muž zomrel tri dni po svadbe.

– To teda dlho netrpel.

Muž sa spytuje svojej ženy:

– Vyčistila si mi sako a kabát?

– Áno.

– A nohavice?

– Tiež som vyčistila.

– A topánky?

– Prečo by som ich čistila?

Veď na topánkach nemáš žiadne vrecká.

* * *

Odpustili by ste neveru?

– Sebe áno, ale jemu nie!

* * *

Pokiaľ sa doposiaľ domnievate, že vás žena miluje viac, než svojho psika, skúste sa jej vymočiť do lodičiek!

* * *

Bež za svojim šťastím, keď ho nechytíš, tak možno aspoň schudneš.

pomôcky: ITO, POSTO, PLATA, INK, SONST, ERIN	strament, po anglicky	domáce meno Teodora	podopri	autor výroku: ALBERT EINSTEIN	peračník (zastar.)	základná číslovka	skratka pre stránku	tam	opatrne preskúmate	●	mongolský pastieri dobytky	3. časť tajničky	odlišní
sidlo v Japonsku				miesto, po taliansky						azda			
2. časť tajničky				mužské meno						bežaf, po anglicky			
americký súdny lekár							chytí			popovek			
●	neochotne	arabský panovník silou prekonaj					majúci veľké oči						ženské meno
chem. zn. neptúnia			chem. zn. hlínika			zničte ohňom							
keltský názov írsky			rímska štvorka			napíňal							
krik				vnútorné časti rúk			akváriová ryбка				značka abvoltu		
				vidina			prestaň žiť				vhodný		
chem. zn. amerícia			ináč, po nemecky										
			EČV Levoče										
1. časť tajničky													
priviedol muža k ženbe													
							časová jednotka						

Správne vylúštenie tajničky z č. 19 znie: **Koľkokrát stratil priateľov. Knihu posielame Petrovi Rusiňakovi z Nižnej Polianky.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.